ประวัติความเป็นมาของ

วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม

อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

ขอเชิญตั้ง
ทุนนิธิภัตตาหารคิลานเภสัช

เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายภัตตาหารและรักษาพยาบาล

แด่พระภิกษุสามเณร ผู้อยู่ศึกษาและปฏิบัติธรรม

ทุนประเดิมครั้งแรก ๑,๐๐๐ บาท

เพิ่มทุนคราวต่อๆ ไป ครั้งละ ๕๐๐ บาท ขึ้นไป

วัตถุประสงค์เพื่อนำดอกผลมาใช้เป็นค่าภัตตาหาร และค่ารักษาพยาบาลแด่พระภิกษุสามเณรผู้อยู่ศึกษาและปฏิบัติธรรม และเป็นกำลังสำคัญในการเผยแพร่พระสัทธรรมของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ณ **วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม** อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี ตลอดไป โดยที่

(๑) **ต้นทุนนิธิของท่านคงอยู่ตลอดไป**

(๒) **ได้ดอกผลมาเป็นค่าใช้จ่ายปัจจัยสี่แด่พระภิกษุสามเณร ผู้ประพฤติธรรมและเผยแพร่ธรรมอันเป็นบุญเขตกว้างขวางไม่มีประมาณ เป็นบุญและบารมีหลั่งไหลติดตามให้ผลแก่ท่านตลอดกาลนาน** ให้เป็น**ผู้เจริญรุ่งเรืองสุขสมบูรณ์ ด้วยมนุษย์สมบัติ** อันมีทรัพย์สมบัติ รูปสมบัติ คุณสมบัติ และบริวารสมบัติ เป็นต้น และ**สวรรค์สมบัติ**อันประณีต ได้เป็นพลวปัจจัยให้ถึง**นิพพานสมบัติ** มีมรรค ๔ ผล ๔ และนิพพาน ๑ ที่สิ้นสุดแห่งทุกข์ทั้งปวง

(๓) **เท่ากับท่านได้ใส่บาตรทุกวัน และได้รักษาพยาบาลภิกษุอาพาธเป็นประจำ เมื่อนึกถึง "บุญเป็น"** คือ **บุญอันตั้งเป็นอยู่ตลอดกาลนานได้ทุกเวลา จิตใจย่อมผ่องใสทุกเมื่อด้วยบุญนี้** ชีวิตย่อมไม่มีตกต่ำ มีแต่จะเจริญรุ่งเรืองและสันติสุขยิ่งๆ ขึ้นไป.

เช็คธนาคารโปรดสั่งจ่ายเช็คขีดคร่อมให้แก่วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม หากส่งเงินทางธนาณัติ ไปรษณีย์ โปรดสั่งจ่าย ปท.ดำเนินสะดวก ในนามวัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี ๗๐๑๓๐

ประวัติความเป็นมาของ
วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม
อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี

พิมพ์ครั้งที่ ๑ : ตุลาคม ๒๕๔๓ จำนวน ๓,๐๐๐ เล่ม

พิมพ์ครั้งที่ ๒ : มกราคม ๒๕๔๔ จำนวน ๓,๐๐๐ เล่ม

ถ่ายภาพ : **พระมหาธุวันต์ ปญฺญาวณฺโณ**

คุณสมชัย เลิศโสภาภรณ์

จัดทำรูปเล่ม / เรียงพิมพ์ :

วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม

อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี

พิมพ์ที่ : **โรงพิมพ์ บริษัท เอช ที พี เพรส จำกัด**

โทรศัพท์ ๒๕๑-๔๗๒๕, ๒๕๑-๔๕๘๙ โทรสาร ๒๕๔-๔๒๓๓

จากการที่มักมีผู้เข้าใจผิดว่า วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี เป็นสาขาหรือเกี่ยวเนื่องกับวัดอื่นที่มีชื่อคล้ายกันนั้น ขอเรียนให้ทราบว่า **วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม ก่อตั้งโดยการดำเนินงานตามโครงการพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย วัดสระเกศราชวรมหาวิหาร กรุงเทพฯ และโครงการธรรมปฏิบัติ เพื่อประชาชน วัดปากน้ำภาษีเจริญ กรุงเทพฯ เป็นคนละส่วน คนละคณะผู้บริหาร คนละนโยบาย และคนละกิจกรรม ไม่มีส่วนเกี่ยวเนื่องกับวัดอื่นแต่ประการใด**

สารบัญ

ประวัติสังเขปวัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม ๑
วัตถุประสงค์ของการบริหารวัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม ๔
กติกาวัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม ๖
คุณลักษณะของบุคคลที่จะให้บรรพชาอุปสมบทได้ ๘
ตัวอย่างนโยบายหลักการบริหารหมู่คณะของวัดหลวงพ่อสดฯ ๙
[๑] แรงบันดาลใจในการสร้างวัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม ๙
[๒] ตัวอย่างนโยบายหลักการบริหารหมู่คณะ ๒๑
คณะพระสังฆาธิการ ผู้บริหาร วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม ๓๐
ประวัติสังเขปพระภาวนาวิสุทธิคุณ (เสริมชัย ชยมงฺคโล ป.ธ.๖) ๓๓
ปูชนียวัตถุที่สำคัญที่ประดิษฐาน ณ วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม ... ๓๘
[๑] เจดีย์ ๓๘
[๒] ตัวอย่างพระธาตุเจดีย์ และอุทเทสิกเจดีย์
ที่ประดิษฐานอยู่ ณ วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม ๔๐
[๓] เหตุผลสำคัญที่ข้าพเจ้านิยมสร้างพระพุทธปฏิมา
จำลองพระธรรมกาย ๕๓
[๔] เหตุผลสำคัญที่ข้าพเจ้านิยมสร้างพระพุทธปฏิมา
ด้วยหินรัตนชาติที่บริสุทธิ์แทบทั้งหมด ๕๗
การศึกษาอบรมภาคปริยัติพระสัทธรรม แผนกธรรมและบาลี ๖๐
การศึกษาอบรมภาคปฏิบัติพระสัทธรรม [สมถวิปัสสนากัมมัฏฐาน] ... ๖๔
ตัวอย่างหลักสูตรการให้การศึกษาอบรมสมถวิปัสสนากัมมัฏฐาน ๖๗
[๑] กำหนดเวลาอบรม ๖๗
[๒] หลักสูตรการอบรมภาคธรรมบรรยาย ๗๐
[๓] วิธีการอบรมและหลักสูตรการอบรมภาคปฏิบัติ
สมถวิปัสสนากัมมัฏฐาน ๗๑
[๔] การจัดการบุคลากร
และการสร้างพระวิทยากร/วิปัสสนาจารย์ ๗๒
กิจกรรมเผยแพร่ธรรมปฏิบัติตามแนวสติปัฏฐาน ๔ ..... ๗๕

ประวัติสังเขป วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม

ในสถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย
อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี

สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย ก่อกำเนิดขึ้นโดยมีเจ้าประคุณ**สมเด็จพระพุฒาจารย์ (เกี่ยว อุปเสโณ ป.ธ.๙)** วัดสระเกศ ราชวรมหาวิหาร ตั้งแต่ครั้งดำรงสมณศักดิ์เป็นที่พระพรหมคุณาภรณ์ เป็น**ประธานสถาบันฯ** มีเจ้าประคุณ**สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ (ช่วง วรปุญฺโญ ป.ธ.๙)** สมัยดำรงสมณศักดิ์เป็นที่พระธรรมธีรราชมหามุนี , **พระธรรมธีรราชมหามุนี (วิเชียร อโนมคุโณ ป.ธ.๙)** สมัยดำรงสมณศักดิ์เป็นที่พระเมธีวราภรณ์ และ**พระภาวนาโกศลเถร (วีระ คณฺตฺตโม)** รองเจ้าอาวาสและอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนาธุระ วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ เป็น**รองประธานสถาบันฯ**

ด้วยความสนับสนุนของ **โครงการธรรมปฏิบัติเพื่อประชาชน** วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ และ**โครงการ/มูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย** วัดสระเกศฯ โดยมีท่าน**ศาสตราจารย์บัญญัติ สุชีวะ** เป็น**ประธานมูลนิธิ**

ตั้งแต่สมัยยังดำรงตำแหน่งประธานศาลฎีกา และ **นายเสริมชัย พลพัฒนาฤทธิ์** ผู้ซึ่งภายหลังได้บรรพชาอุปสมบท เมื่อวันที่ ๖ มีนาคม พ.ศ.๒๕๒๙ **เป็นผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร**และ**ฝ่ายวิปัสสนา**

สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย มีวัตถุประสงค์ ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่สำคัญ ๓ ประการ คือ

[๑] **เพื่อสร้างพระในใจตนเองและผู้อื่น เพื่อความร่มเย็นเป็นสุขของสาธุชน ให้กว้างขวางออกไป**

[๒] **เพื่อสร้างพระวิปัสสนาจารย์**หรือ**วิทยากร ให้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิและให้งดงามพร้อมด้วยศีลาจารวัตร เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น เป็นที่พึ่งทางใจแก่สาธุชนได้อย่างแท้จริง ได้ช่วยกันสืบบวรพระพุทธศาสนาให้ยืนยาวยิ่งๆ ขึ้นไป**

[๓] **เพื่อรักษา** และ**สืบต่อธรรมปฏิบัติตามแนวสติปัฏฐาน ๔ ตามที่หลวงพ่อวัดปากน้ำ พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) ได้ปฏิบัติ**และ**สั่งสอนถ่ายทอดเอาไว้**

เริ่มเปิดอบรมพระกัมมัฏฐานแด่พระสงฆ์รุ่นแรกขึ้น ระหว่างวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ - ๙ มีนาคม พ.ศ.๒๕๒๕ ทั้งที่ในขณะนั้นยังมิได้มีอาคารสิ่งก่อสร้างแต่อย่างใด กิจการของสถาบันแห่งนี้จึงได้เริ่มดำเนินอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา และได้รับการอุปถัมภ์และการบริหารให้เจริญรุ่งเรืองสืบต่อมาจนถึงปัจจุบันนี้

ต่อมาประธานมูลนิธิได้ขออนุญาตก่อสร้าง และตั้งเป็นวัดภายในสถาบันแห่งนี้ และได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงศึกษาธิการและมหาเถรสมาคมให้สร้างเป็นวัดได้ เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๓๐

และ**กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศตั้งเป็นวัด** ชื่อ **"วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม" ขึ้นในพระพุทธศาสนา เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๓๔** โดยมี**พระมหาเสริมชัย ชยมงฺคโล** ป.ธ.๖, น.ธ.เอก, รป.ม. มธ. (ปัจจุบันดำรงสมณศักดิ์เป็นที่ **พระภาวนาวิสุทธิคุณ)** เป็นผู้ได้รับแต่งตั้งเป็น**ปฐมเจ้าอาวาส** เมื่อ**วันที่ ๙ กรกฎาคม** ในปีเดียวกันนี้

ได้จัดดำเนินให้การศึกษาอบรมพระภิกษุและสามเณร ทั้ง**ให้การศึกษาภาคพระปริยัติธรรม** (แผนกนักธรรมและบาลี) และทั้ง**ให้การอบรมภาคปฏิบัติพระกัมมัฏฐาน**

เฉพาะ**การให้การศึกษาภาคปริยัติธรรมแผนกบาลีนั้น วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม** ได้เปิดการเรียนการสอนถึงชั้นประโยค ป.ธ.๗ และได้รับการคัดเลือกและตั้งเป็น**โรงเรียนปริยัติธรรมแผนกบาลี ประจำจังหวัดราชบุรี (แห่งที่ ๒)** เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๔๒ (โรงเรียนปริยัติธรรมแผนกบาลีประจำจังหวัดทั่วประเทศที่ได้รับการคัดเลือกและตั้งเป็นโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกบาลี ในครั้งแรกนี้มีเพียง ๒๓ แห่งเท่านั้น)

เฉพาะภาคปฏิบัติพระกัมมัฏฐาน ทางวัดได้ดำเนินกิจกรรมที่สำคัญต่างๆ สืบต่อมาจากสถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย ที่ได้ดำเนินมาแล้วตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๒๕ คือเปิดการอบรมสมถวิปัสสนากัมมัฏฐานและให้การเผยแพร่ธรรมทางสื่อมวลชนต่างๆ ภายในประเทศ การจัดหน่วยเผยแพร่เคลื่อนที่ไปอำนวยการฝึกอบรมกัมมัฏฐานตามภาคต่างๆ ทั่วประเทศ และการเดินทางไปเผยแพร่ในต่างประเทศ เป็นต้น ตลอดมา จนถึงปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ของการบริหาร
วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม

[๑] **เพื่อสลัดตนเองออกจากทุกข์ทั้งปวง และเพื่อทำนิพพานให้แจ้ง**

[๒] **เพื่อศึกษาและอบรมตนเองและหมู่คณะ (พระภิกษุ/สามเณร) ให้มีใจเป็นพระ** และ**ให้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ คือให้เป็นคนดีมีคุณธรรม** และ**ให้มีความรู้ความสามารถเหมาะแก่ตำแหน่งหน้าที่แต่ละรูปๆ กล่าวคือ**

ก) เพื่อให้ได้รับรู้ เรียนรู้ และรอบรู้ พระปริยัติสัทธรรม พระปฏิบัติสัทธรรม และให้ได้รับผลเป็นพระปฏิเวธสัทธรรม หรืออย่างน้อยก็ให้มีประสบการณ์จากการปฏิบัติพระสัทธรรม ตามสมควร

ข) เพื่อให้มีศีลาจารวัตรที่งดงาม เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น

ค) เพื่อให้เป็นที่ตั้งแห่งความเลื่อมใสศรัทธาของประชาชน

ง) เพื่อให้สามารถเป็นที่พึ่งทางใจแก่ประชาชนได้

จ) เพื่อให้ ช่วยกันสืบพระพุทธศาสนาให้เจริญรุ่งเรืองยืนยาว และมั่นคงยิ่งๆ ขึ้นไป

[๓] **เพื่อให้วัดเป็นศูนย์กลางของการบำเพ็ญกุศลคุณความดี เพื่อประโยชน์และความสันติสุขของสาธุชนหมู่ใหญ่ กล่าวคือ**

ก) เป็นศูนย์กลางของการให้การศึกษาอบรม ศีลธรรมและภาวนาธรรมเพื่ออบรมกาย วาจา ใจ ให้บริสุทธิ์ และให้เกิดความสันติสุข คือความสุขด้วยความสงบ กอปรด้วยสติสัมปชัญญะ และด้วยปัญญาอันเห็นชอบในทางเจริญทางเสื่อมแห่งชีวิตตามที่เป็นจริง

ข) เพื่อให้เป็นศูนย์กลางของการประกอบศาสนพิธีต่างๆ ได้แก่ กุศลพิธี ทานพิธี บุญพิธี เป็นต้น

ค) เพื่อให้เป็นอุทยานการศึกษา คือศูนย์กลางการศึกษาหาความรู้ทั้งคดีโลกและคดีธรรม ที่จะยังความสว่างคือปัญญา อันจะให้เกิดประโยชน์สุขแก่สาธุชนโดยทั่วไป

[๔] **เพื่อให้วัดเป็นสถานที่สัปปายะ เหมาะแก่การบำเพ็ญกุศลคุณความดี และให้เป็นที่ตั้งแห่งความศรัทธาเลื่อมใสของประชาชน**

ก) ให้มีปูชนียวัตถุที่สำคัญ เป็นที่เลื่อมใสศรัทธา

ข) ให้มีความสะอาด เรียบร้อย ร่มรื่น และ

ค) ให้มีความสงบ

[๕] **เพื่อให้การจัดการ การรักษา และการใช้ศาสนสมบัติ เป็นไปโดยเรียบร้อยดี กล่าวคือ ให้ใช้ประโยชน์ได้นาน อย่างคุ้มค่าที่ประชาชนเขาถวายให้ด้วยใจศรัทธาในพระรัตนตรัย ไม่ให้เสียหาย หรือเกิดการรั่วไหล**

กติกาวัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม

เพื่อให้การบริหารและพัฒนาบุคคลากร คือ พระภิกษุ สามเณร ของวัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม ให้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ และคุณธรรม มีศีลาจารวัตรที่งดงาม เป็นแบบอย่างที่ดี ให้สามารถเป็นที่พึ่งทางใจแก่สาธุชนโดยทั่วไป และช่วยกันสืบบวรพระพุทธศาสนา ให้เจริญรุ่งเรืองและมั่นคงยิ่งๆ ขึ้นไป จึง**ขอให้พระภิกษุสามเณรของวัดหลวงพ่อสดธรรมกายารามทุกรูป** และ**ผู้ที่จะมาขอบรรพชาอุปสมบทที่วัดนี้ก็ดี หรือผู้ได้รับการบรรพชาอุปสมบทมาก่อนแล้วจากวัดอื่น ที่ประสงค์จะมาขออยู่เพื่อศึกษาและปฏิบัติธรรมที่วัดนี้ ก็ดี ให้ปฏิบัติตามกฎกติกา** ดังนี้

[๑] ผู้ที่จะได้รับการพิจารณาบรรพชาอุปสมบท หรือผู้ที่ได้รับการบรรพชาอุปสมบทจากวัดอื่นแล้วมาขออยู่ที่วัดนี้ จะได้รับการพิจารณารับเข้าอยู่ในวัดนี้ ต้องเป็นผู้มีคุณลักษณะตามความในข้อ ๑๓ แห่งกฎมหาเถรสมาคม ฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ.๒๕๓๖) ว่าด้วยการแต่งตั้งถอดถอนพระอุปัชฌาย์

[๒] พระภิกษุ สามเณร จากวัดอื่น ผู้มาสมัครขอเข้าอยู่ในวัดนี้ **ต้องมีหนังสือรับรองความประพฤติจากเจ้าอาวาสจากต้นสังกัด ส่วนกรณียังไม่พ้นพรรษา ๕ ให้มีหนังสือฝากปกครองมาจากพระอุปัชฌาย์หรือเจ้าอาวาสต้นสังกัด** และจะต้องได้รับการพิจารณาจากคณะพระสังฆาธิการวัดหลวงพ่อสดฯ ก่อน

[๓] พระภิกษุ สามเณร ผู้บวชใหม่ก็ดี หรือผู้สมัครขอเข้าอยู่ในวัดนี้ที่ได้รับการพิจารณารับเข้าอยู่ในวัดนี้ได้ก็ดี **ให้ถือว่าเป็นการรับอยู่ชั่วคราว ๑ พรรษาก่อน ต่อเมื่ออยู่จำพรรษาครบไตรมาสแล้วประสงค์จะขออยู่ต่อไป ต้องแสดงความจำนงขอสมัครอยู่ต่อ** และ**ต้องได้รับการพิจารณาความประพฤติและอัธยาศัยตลอดระยะเวลา ๑ พรรษาแล้วนั้น** ว่า**สมควรจะรับให้อยู่ต่อได้หรือไม่ มติของคณะพระสังฆาธิการเป็นเช่นไร ก็ให้ปฏิบัติตามนั้น**

[๔] พระภิกษุ สามเณร ผู้อยู่ประจำวัดนี้ จัก**ต้องใส่ใจศึกษาเล่าเรียนพระปริยัติธรรมทั้ง ๒ แผนก (แผนกธรรม**และ**บาลี) ให้สำเร็จชั้นนักธรรมชั้นเอก** และ **ป.ธ.๓ เป็นอย่างต่ำ เว้นแต่จะเป็นผู้สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาตรีขึ้นไปแล้ว หรือผู้มีคุณสมบัติ/คุณวุฒิพิเศษอื่น ที่มีคุณประโยชน์ต่อการปฏิบัติและการเผยแพร่พระสัทธรรม** ผู้ที่ได้ตั้งใจและพยายามเรียนบาลี ตามกำลังสติปัญญาแล้ว แต่มีเหตุจำเป็นให้เรียนไม่สำเร็จ ป.ธ.๓ ก็อนุโลมให้อยู่ต่อไปได้

[๕] **ต้องตั้งใจศึกษาปฏิบัติไตรสิกขา** (ศีล สมาธิ ปัญญา ให้ถึงอธิศีล อธิจิต อธิปัญญา) **ตามแนวมหาสติปัฏฐาน ๔ ที่หลวงพ่อวัดปากน้ำฯ พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) ได้ปฏิบัติและสั่งสอนถ่ายทอดไว้**

[๖] พระภิกษุ สามเณร ทุกรูป **ต้องร่วมแรงร่วมใจกันช่วยกิจกรรมงานของวัด ตามกำลังสติปัญญาความสามารถของตนด้วยความสามัคคีปรองดองกัน**

คุณลักษณะของบุคคลที่จะให้บรรพชาอุปสมบทได้

[๑] ต้องเป็นคนมีหลักฐาน มีอาชีพชอบธรรม มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง ไม่ใช่คนจรจัด ตามข้อ ๑๓ แห่งกฎมหาเถรสมาคม ฉบับที่ ๑๗ พ.ศ.๒๕๓๖ ว่าด้วยการแต่งตั้งและถอดถอนพระอุปัชฌาย์

[๒] เป็นสุภาพชน มีความประพฤติดี ไม่เสพสิ่งเสพติดมึนเมาให้โทษทุกชนิด (รวมทั้งไม่สูบบุหรี่) เป็นต้น

[๓] มีความรู้ อ่าน และเขียนหนังสือไทยได้

[๔] ไม่เป็นผู้มีทิฏฐิวิบัติ

[๕] เป็นผู้ปราศจากบรรพชาโทษ และเป็นผู้มีร่างกายสมบูรณ์ อาจบำเพ็ญสมณกิจได้ ไม่เป็นคนชราไร้ความสามารถ หรือทุพพลภาพ หรือพิกลพิการ

[๖] มีสมณบริขารครบถ้วน และถูกต้องตามพระธรรมพระวินัย

[๗] เป็นผู้สามารถกล่าวคำขอบรรพชาอุปสมบทได้ด้วยตนเอง และถูกต้อง ไม่วิบัติ.

ก่อนที่จะเป็นวัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม งานปรับพื้นที่เพื่อสร้างสถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี เมื่อปี พ.ศ.๒๕๒๔ ซึ่งในขณะนั้นยังไม่มีอะไรแม้ต้นไม้ใหญ่สักต้น

คณะกรรมการรุ่นบุกเบิก สร้างวัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม ในสถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย

เมื่อครั้ง เริ่มตั้งโครงการ**พุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย** ขึ้นที่วัดสระเกศ ราชวรมหาวิหาร (วัดภูเขาทอง) เมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๒๓ ก็ได้จัดการอบรมพระกัมมัฏฐานเป็นประจำ ในระยะเริ่มต้น ได้รับความเมตตาอนุญาตจาก พระเดชพระคุณ **เจ้าประคุณหลวงพ่อสมเด็จพระพุฒาจารย์** (ในสมัยดำรงสมณศักดิ์เป็นที่พระพรหมคุณาภรณ์) ให้จัดการอบรมที่ในพระอุโบสถวัดสระเกศฯ

เมื่อคณะกรรมการมูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย วัดสระเกศราชวรมหาวิหาร ได้จัดตั้งสถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี บนพื้นที่ว่างเปล่าจำนวน ๗๒ ไร่ครึ่ง แล้วก็ได้เปิดอบรมพระกัมมัฏฐานแด่พระภิกษุสามเณรขึ้นเป็นครั้งแรก ระหว่างวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ - ๙ มีนาคม พ.ศ.๒๕๒๕ และครั้งที่ ๒ ระหว่างวันที่ ๑๕-๒๙ ธันวาคม ในปีเดียวกัน และต่อจากนั้นก็ได้เริ่มปรับพื้นที่เพื่อก่อสร้างศาลาอเนกประสงค์และเสนาสนะ พร้อมกับจัดอบรมพระกัมมัฏฐานเป็นประจำทุกปีๆ ละ ๒ รุ่น คือรุ่นกลางปี ระหว่างวันที่ ๑-๑๔ พฤษภาคม และรุ่นปลายปี ระหว่างวันที่ ๑-๑๔ ธันวาคม ของทุกปี จนถึงทุกวันนี้

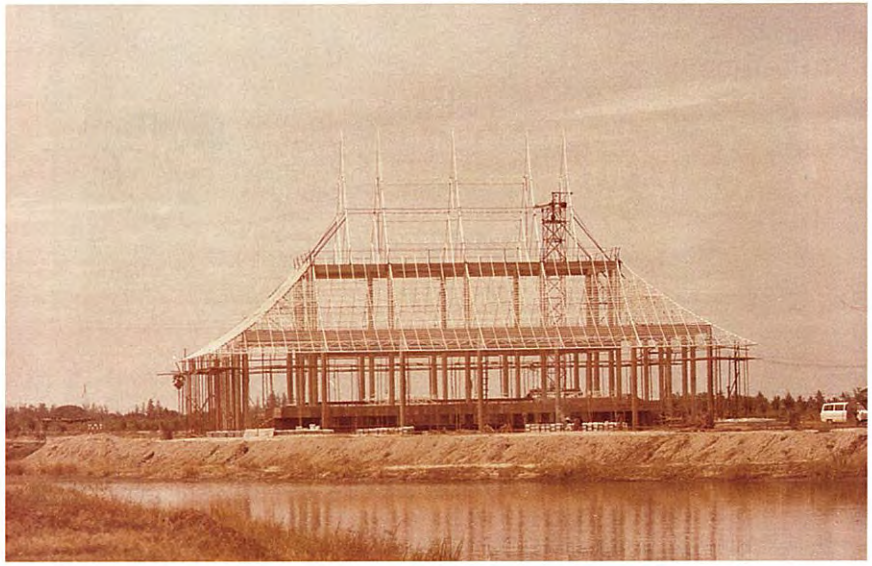

ศาลาอเนกประสงค์ ซึ่งเป็นสิ่งก่อสร้างแห่งแรกภายในสถาบันฯ และได้ใช้เป็นสถานที่อบรมพระกัมมัฏฐาน สวดมนต์ทำวัตรเช้า-เย็น และบำเพ็ญบุญกุศลต่างๆ ซึ่งในปัจจุบันได้จัดเป็นสถานที่แสดงนิทรรศการพระบรมสารีริกธาตุ เพื่อให้สาธุชนได้มานมัสการบูชา

พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชาทินัดดามาตุ ในสมัยที่ดำรงพระอิสสริยยศเป็นพระวรชายา ในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช สยามมกุฎราชกุมาร ได้ทรงพระเมตตาเสด็จไปทรงเป็นประธานในพิธีวางศิลาฤกษ์ ก่อสร้างศาลาอเนกประสงค์ เมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๒๕ ซึ่งเป็นช่วงอบรมพระกัมมัฏฐานแด่พระสงฆ์สามเณร รุ่นที่ ๒

พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา ได้ทรงเจิมและอัญเชิญฉัตรขึ้นประดิษฐานเหนือพระประธานประจำศาลาอเนกประสงค์ ซึ่งมีพระบรมสารีริกธาตุบรรจุอยู่ภายในพระเกตุมาลา

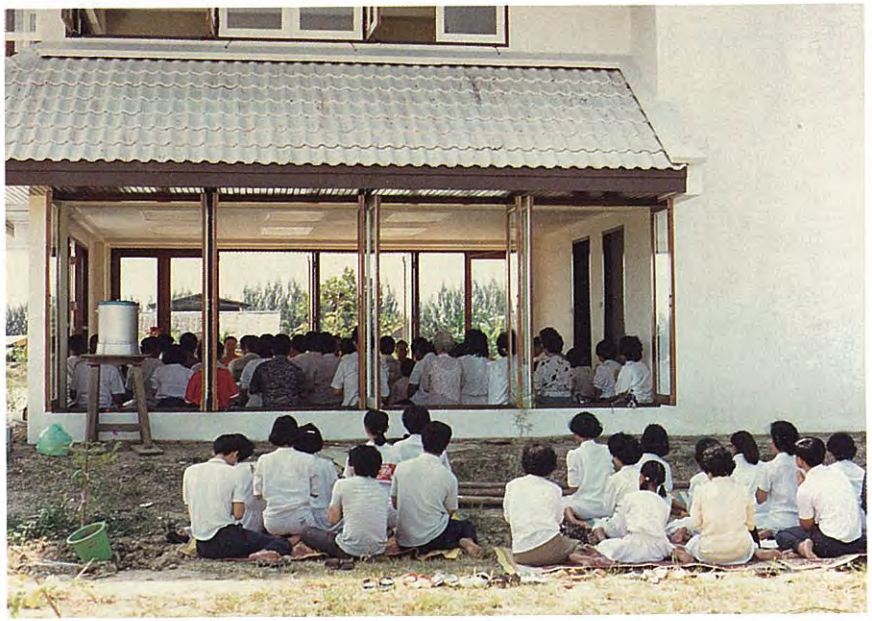

ญาติโยมสาธุชนได้พร้อมใจกันสร้างกุฏิ ๙ ไว้เป็นเสนาสนะสำหรับเจ้าอาวาส และในครั้งแรกก็ได้ใช้เป็นกุฏิต่อวิชชาธรรมกายด้วย (สร้างเสร็จบริบูรณ์เมื่อ พ.ศ.๒๕๒๙)

ตัวอย่างนโยบายหลักการบริหารหมู่คณะ ของวัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม

[๑] แรงบันดาลใจในการสร้างวัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม ของ พระภาวนาวิสุทธิคุณ (เสริมชัย ชยมงฺคโล)

ข้าพเจ้าเมื่อยังเป็นฆราวาสผู้ครองเรือนอยู่ ได้ทำงานมีอาชีพเป็นนักวิจัยอาวุโส (Research Specialist) สำนักข่าวสารอเมริกัน กรุงเทพฯ และเป็นผู้บรรยายพิเศษแก่นักศึกษาในระดับชั้นปริญญาตรีและปริญญาโท สาขาวิธีการวิจัยและประเมินผล ในสถาบันศึกษาชั้นอุดมศึกษากว่า ๒๐ ปี ก่อนบวชเป็นพระภิกษุในบวรพระพุทธศาสนา จึงได้มีโอกาสออกปฏิบัติงานสนามเพื่อทำการสำรวจวิจัยประชามติเกี่ยวกับสื่อสารมวลชน และการประเมินผลงานของสำนักงานและกิจกรรมที่เกี่ยวกับความร่วมมือของรัฐบาลทั้งสอง

ในการออกปฏิบัติงานสนามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในท้องที่ต่างๆ ทั่วทุกภาค ข้าพเจ้าได้พบเห็นพระภิกษุสามเณรทั่วทั้งประเทศที่มีโอกาสน้อยในการได้รับการศึกษาอบรมพระธรรมวินัยทั้งภาคปริยัติสัทธรรมและปฏิบัติพระสัทธรรม จึงเห็นมีพระภิกษุสามเณรตามวัดต่างๆ ส่วนหนึ่งทั้งในเมืองและทั้งในชนบท ที่ไม่มีวัตรปฏิบัติหรือศีลาจารวัตรที่สมบูรณ์แบบดีพอ ทั้งนี้เพราะ

[๑] ตามวัดต่างๆ ในชนบทยังขาดครูผู้สอนปริยัติธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ครูผู้ทรงคุณวุฒิแผนกบาลีอีกมาก เพราะครูผู้ทรงคุณวุฒิแผนกบาลีโดยมากจะเข้าไปอยู่ตามวัดในเมือง ซึ่งมีโอกาสที่จะเจริญสุขสบายด้วยลาภ

ยศสักการะกว่าการอยู่ในชนบท จึงทำให้พระภิกษุสามเณรในชนบทไม่ได้รับการศึกษาอบรมพระวินัยที่ดีพอ

[๒] พระภิกษุสามเณรตามวัดต่างๆ ทั้งในเมืองและในชนบท ได้รับการศึกษาอบรมน้อยในการปฏิบัติพระสัทธรรม คือ**ขาดการเข้มงวดกวดขันในศีลสิกขา ขาดการแนะนำสั่งสอนและสนับสนุนอย่างจริงจังในจิตตสิกขา และในปัญญาสิกขา** กล่าวคือ ขาดการให้การศึกษาอบรม และขาดการสนับสนุนในการเจริญสมถวิปัสสนากัมมัฏฐานโดยมีศีลเป็นบาทอย่างจริงจัง ทั้งๆ ที่เป็นกิจสำคัญที่สุดในชีวิตของนักบวชในพระธรรมวินัยนี้ เพื่อสลัดตนออกจากทุกข์ทั้งปวง และเพื่อทำนิพพานให้แจ้ง ตามที่ได้ปฏิญาณตนขอบรรพชาอุปสมบทเข้ามาเป็นพระภิกษุสามเณรในพระพุทธศาสนา ต่อพระอุปัชฌาย์อาจารย์ ต่อองค์สงฆ์ และต่อพระพักตร์พระพุทธปฏิมา แทนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในอุโบสถ

จึงพลอยให้ขาดพระวิปัสสนาจารย์ หรือวิทยากร ผู้รอบรู้ และมีประสบการณ์ดีพอสมควรทั้งในหลักปริยัติ ปฏิบัติ และปฏิเวธ ก็คือขาดบุคลากรผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ทรงศีลทรงธรรม พอที่จะสามารถช่วยสืบบวรพระพุทธศาสนาให้เข้มแข็งจริงจัง ให้มั่นคงดำรงอยู่ในเพศพรหมจรรย์ ได้เป็นที่พึ่งทางใจแก่สาธุชนพุทธบริษัทได้อย่างแท้จริงและตลอดไป

[๓] ยังมีอีกปัญหาหนึ่งที่สำคัญคือ ผู้มาขอบรรพชาอุปสมบทเป็นพระภิกษุสามเณรในพระพุทธศาสนา ใช่ว่าทุกคนจะมีความตั้งใจบวชเข้ามาเพื่อศึกษาและปฏิบัติธรรม เพื่อขจัดขัดเกลากิเลส เพื่อสลัดตนออกจากทุกข์ เพื่อทำนิพพานให้แจ้งอย่างจริงจังก็หามิได้ ยังมีส่วนหนึ่งที่เพียงบวชเข้ามาตามประเพณี หรือบวชเข้ามาเพราะมีความประพฤติไม่ดี เอาตัวไม่รอด พ่อแม่หรือทางบ้านไม่รู้จะอบรมขัดเกลาอย่างไร ก็ชักนำหรือบังคับให้ไปบวชเสีย เพื่อทางวัดจะได้ช่วยอบรมขัดเกลาให้ เหล่านี้เป็นต้น จึงไม่ค่อยสนใจศึกษาและปฏิบัติพระสัทธรรมเท่าใดนัก บางรายยังชักนำพระภิกษุผู้ใหม่หรือสามเณรผู้ที่ยังไม่รู้พระธรรมวินัยดีพอ ให้ไขว้เขว ไม่เห็นคุณค่าของการศึกษาและปฏิบัติพระสัทธรรม พลอยให้ประพฤติล่วงละเมิดพระธรรมวินัย ดำเนินชีวิตอยู่ด้วยความประมาท ไม่ยังประโยชน์ตนให้สำเร็จ เป็นที่อิดหนาระอาใจแก่เพื่อนสหธรรมิก อย่างนี้ก็มีอยู่

[๔] ความเจริญทางวัตถุและเทคโนโลยีในยุคโลกาภิวัฒน์ ที่มีมาคู่กับความเสื่อมทรามทางศีลธรรมและจิตใจ จากสังคมในเมืองและต่างประเทศที่ผู้ไม่มีการอบรมจิตใจให้มีสติสัมปชัญญะ ประกอบด้วยปัญญาอันเห็นชอบรู้ทางเจริญทางเสื่อมดีพอ หลงยินดีเพลิดเพลินมัวเมาติดข้องอยู่ ก็ยิ่งทำให้ห่างจากไตรสิกขา คือ ศีลสิกขา จิตตสิกขา และ ปัญญาสิกขา กล่าวคือให้ห่างไกลจากการศึกษาอบรมศีล สมาธิ และปัญญา ออกไปมากยิ่งขึ้น

เหล่านี้เป็นต้นที่เป็นเหตุเป็นปัจจัยสำคัญให้พระภิกษุสามเณรบางส่วนมีวัตรปฏิบัติหรือศีลาจารวัตรที่ไม่สมบูรณ์แบบตามพระธรรมวินัย อันเป็นธรรมนูญการปกครองการบริหารของพระภิกษุสงฆ์ ที่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงสั่งสอนไว้ จึงทำให้ไม่อาจเป็นที่พึ่งทางใจแก่สาธุชนทั้งหลายอย่างแท้จริงได้

ข้าพเจ้าในสมัยที่ยังเป็นฆราวาสผู้ครองเรือน ซึ่งใฝ่ใจ สนใจ ใน**การศึกษา**และ**ปฏิบัติธรรมตามแนวสติปัฏฐาน ๔** ตามที่พระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำ **พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) ได้เคยปฏิบัติและสั่งสอนศิษยานุศิษย์ จนตลอดชีวิตของพระเดชพระคุณหลวงพ่อ และได้มีการถ่ายทอดธรรมปฏิบัตินี้สืบต่อๆ กันมาจนถึงปัจจุบัน** เห็นว่าเป็นผลดีเป็นอย่างมากทั้งทางโลกและทางธรรม แก่ผู้สนใจและตั้งใจศึกษาปฏิบัติด้วยอิทธิบาทธรรม

ทั้งได้เห็นความเสื่อมจากการปฏิบัติพระสัทธรรมดังที่กล่าวแล้วข้างต้น และทั้งได้เห็นคุณของพระพุทธศาสนา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การปฏิบัติภาวนาธรรมที่พระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำผู้ได้ปฏิบัติเข้าถึงธรรมกายของพระพุทธเจ้าแล้วสั่งสอนถ่ายทอดสืบต่อๆ กันมาจนถึงปัจจุบันนี้

จึงอยากจะเห็นการปฏิบัติพระศาสนาที่เข้มแข็ง จริงจัง และมั่นคง เพื่อยังประโยชน์ตนและประโยชน์ท่านให้สำเร็จ เท่าที่กำลังกาย สติปัญญา และความสามารถ และเท่าที่ภูมิธรรมภูมิปัญญา จะพึงมีในบั้นปลายชีวิตนี้ ซึ่งเฉพาะตัวข้าพเจ้าเองก็เป็นเพียงหน่วยหนึ่งในสังคมที่ไม่มีอำนาจอิทธิพลใดจะไปแก้ไขปัญหาสังคมส่วนใหญ่ได้ นอกจากจะพยายามศึกษาและปฏิบัติธรรมเอง เพื่อ **"สร้างพระในใจตนเอง"** ก่อน เมื่อได้ผลดีพอสมควร แม้จะไม่ถึงได้บรรลุมรรคผลชั้นสูง หากพอที่จะช่วย **"สร้างพระในใจคนอื่น"** ได้ ก็จะทำเท่าที่กำลังสติปัญญา ภูมิธรรม และกำลังทรัพยากร จะพอมีให้ทำได้ และเมื่อมีกำลังศรัทธาปสาทะของเพื่อนสหธรรมิกผู้ปฏิบัติธรรมมากพอ ก็จะค่อยๆ จัดให้มี **"สำนักปฏิบัติธรรม"** เพื่อให้เป็น**ศูนย์กลางของการให้การศึกษาอบรม และเผยแพร่พระสัทธรรมของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และให้เป็นสถานที่อนุรักษ์ปูชนียวัตถุ วัฒนธรรม และประเพณีอันดีของไทย** ขึ้นสักแห่งหนึ่ง พอที่จะให้เป็นหลักแก่สาธุชนทั่วไปในการ **"สร้างพระในใจคน"** ให้เป็นที่พึ่งทางใจของตนและผู้อื่นได้บ้างพอสมควร โดยมิได้มุ่งหวังที่จะให้เด่นดังหรือเลิศเลอกว่าใคร

จึงมาพิจารณาเห็นว่า การที่จะให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังที่กล่าวนี้ ตัวข้าพเจ้าเองก็จะต้องวางแผนสละเพศฆราวาสผู้ครองเรือน บรรพชาอุปสมบทเป็นพระภิกษุเพื่อปฏิบัติพระศาสนาให้จริงจังต่อไปในกาลข้างหน้าในระยะเวลาอันใกล้ ไม่ต้องรอให้เนิ่นนานออกไปถึงวันเกษียณอายุ

หรือแก่เฒ่า จึงตัดสินใจเมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๑๙ เพื่อวางแผนชีวิตตนเตรียมตัวก่อนบวชเป็นเวลา ๑๐ ปี และเมื่อได้รับความยินยอมพร้อมใจอนุโมทนาจากแม่บ้านเป็นอย่างดี ทั้งแม่บ้านและข้าพเจ้าจึงตั้งใจประพฤติพรหมจรรย์อยู่ด้วยกันฉันพี่น้อง ด้วยความสันติสุข ตลอดระยะเวลา ๑๐ ปีก่อนบวช

ตลอดระยะเวลาของการเตรียมตัวก่อนบวชนี้ ข้าพเจ้ายังคงทำงานประจำอยู่ที่สำนักข่าวสารอเมริกัน กรุงเทพฯ และได้ตั้งใจศึกษาและปฏิบัติภาวนาตามแนวสติปัฏฐาน ๔ ที่พระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำท่านได้ปฏิบัติ ได้เข้าถึง รู้-เห็น และเป็นธรรมกาย แล้วสั่งสอนศิษยานุศิษย์จนตลอดชีวิตของพระเดชพระคุณหลวงพ่อท่าน โดยมีพระเดชพระคุณ **พระภาวนาโกศลเถร (วีระ คณฺตฺตโม)** รองเจ้าอาวาสและอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนา วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ องค์ปัจจุบัน ผู้เป็นศิษย์โดยตรงรูปหนึ่งของพระเดชพระคุณหลวงพ่อท่าน เป็นทั้ง**สัทธิวิหาริก** คือเป็นศิษย์ผู้บวชกับพระเดชพระคุณหลวงพ่อท่าน และเป็นทั้ง **อันเตวาสิก** คือเป็นศิษย์ผู้อยู่ศึกษาและปฏิบัติภาวนาธรรมกับพระเดชพระคุณหลวงพ่อท่านโดยตรง จนกระทั่งพระเดชพระคุณหลวงพ่อท่านมรณภาพ ได้เป็นพระวิปัสสนาจารย์ผู้ให้การศึกษาอบรมภาวนาตามแนวสติปัฏฐาน ๔ นี้แก่ข้าพเจ้ามาโดยตลอด

นอกจากจะตั้งใจศึกษา และปฏิบัติภาวนาธรรมเพื่อ **"สร้างพระในใจตน"** ข้าพเจ้าจึงได้ริเริ่มจัดตั้งและบริหาร **โครงการธรรมปฏิบัติเพื่อประชาชน วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ** ขึ้นมา ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๑๘ โดยมี

เจ้าประคุณ**สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์** (ช่วง วรปุญฺโญ ป.ธ.๙) เจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพ องค์ปัจจุบัน เป็นประธานโครงการตั้งแต่สมัยที่ยังดำรงสมณศักดิ์เป็นที่ "พระธรรมธีรราชมหามุนี"

พระเดชพระคุณ**พระธรรมธีรราชมหามุนี** (วิเชียร อโนมคุโณ ป.ธ.๙) รองเจ้าอาวาสและอาจารย์ใหญ่ฝ่ายปริยัติ วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพ เป็นรองประธานโครงการฯ ตั้งแต่สมัยที่ดำรงสมณศักดิ์เป็นที่ "พระเมธีวราภรณ์"

พระเดชพระคุณ**พระภาวนาโกศลเถร** (วีระ คณฺตฺตโม) รองเจ้าอาวาสและอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนา วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพ เป็นรองประธานโครงการฯ

รองประธานโครงการทั้งฝ่ายปริยัติและวิปัสสนา และข้าพเจ้าได้ร่วมกันจัดรายการ **"ธรรมสู่สันติ"** ออกอากาศเผยแพร่ธรรมปฏิบัตินี้ทางสถานีวิทยุต่างๆ ทั่วประเทศกว่า ๓๐ สถานี ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา และภายหลังต่อมาก็ได้จัดรายการ **"ธรรมปฏิบัติ"** ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์สีช่อง ๙ ของ อ.ส.ม.ท. อีกทางหนึ่ง โดยมี**วัตถุประสงค์สำคัญที่จะช่วย "สร้างพระในใจคน" อื่น ให้มีธรรมเป็นที่พึ่ง คือเป็นประทีปส่องทางดำเนินชีวิตของตนไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองและสันติสุข ไม่เป็นไปในทางเสื่อม อันเป็นโทษเป็นความทุกข์เดือดร้อน แก่ตนเองและผู้อื่น**

ต่อมาในวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๒๓ ก็ได้รับความเมตตาอนุเคราะห์จากเจ้าประคุณ**สมเด็จพระพุฒาจารย์** หลวงพ่อวัดสระเกศ ในสมัยที่ยังดำรงสมณศักดิ์เป็นที่ "พระพรหมคุณาภรณ์" ให้จัดตั้ง**โครงการพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย** ขึ้นที่วัดสระเกศ ราชวรมหาวิหาร ในระยะเริ่มต้นได้ให้ใช้พระอุโบสถเป็นที่สอนภาวนาธรรมเป็นประจำ ครั้นถึงต้นปี พ.ศ.๒๕๒๔ ข้าพเจ้าได้รับบริจาคที่ดินริมถนนสายบางแพ-ดำเนินสะดวก ในท้องที่อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี จำนวน ๓๐ ไร่ และได้ตกลงซื้อที่ดินอีกส่วนหนึ่งที่เหลือของแปลงเดียวกันที่เหลืออีก ๔๒.๕ ไร่ รวมเป็นเนื้อที่ดิน ๗๒.๕ ไร่ จากอาจารย์เชาวน์ (บุตรชายคุณชวน-กรรณิการ์) ศรสงคราม จึงได้จัดตั้งเป็น **สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย** ขึ้น โดยมีเจ้าประคุณ**สมเด็จพระพุฒาจารย์** เป็นประธานสถาบันฯ และมีเจ้าประคุณ**สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์** (ในสมัยที่ดำรงสมณศักดิ์เป็นที่ "พระธรรมธีรราชมหามุนี") พระเดชพระคุณ **พระธรรมธีรราชมหามุนี** (ในสมัยที่

ดำรงสมณศักดิ์เป็นที่ "พระเมธีวราภรณ์") พระเดชพระคุณ **พระภาวนาโกศลเถร** เป็นรองประธานสถาบัน ข้าพเจ้าเองทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยการสถาบัน เพื่อให้การศึกษาอบรมสมถวิปัสสนากัมมัฏฐานตามแนวสติปัฏฐาน ๔ ตามที่พระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำ ท่านได้ปฏิบัติและสั่งสอนถ่ายทอดไว้ เพื่อสร้างพระในใจคน เพื่อยังประโยชน์สุขแก่สาธุชนโดยทั่วไป

อนึ่ง เพื่อให้การบริหารโครงการ ให้การศึกษาอบรมพระกัมมัฏฐานทั้งในส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร และในส่วนของสถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย และเพื่อให้การจัดการทางด้านบุคลากร การเงินและทรัพย์สิน เป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงได้จัดตั้ง **มูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย** และได้รับการอนุมัติการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลขึ้น ในวันที่ ๒๔ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๒๔ นี้เอง โดยมี **ฯพณฯ ศาสตราจารย์ บัญญัติ สุชีวะ ประธานศาลฎีกา** ในสมัยนั้น เป็น**ประธานมูลนิธิ** ส่วนข้าพเจ้าเป็น**กรรมการผู้อำนวยการ** ทำหน้าที่บริหารโครงการ ให้การศึกษาอบรมและเผยแพร่ธรรมปฏิบัตินี้ ทั้งในส่วนกลางกรุงเทพฯ และในส่วนของสถาบันฯ ที่อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี และจัดการทางด้านบุคลากร การเงินและทรัพย์สินของโครงการทั้งสองและของสถาบันฯ อันรวมกันเข้ามาเป็นของมูลนิธิฯ ซึ่งเป็นนิติบุคคล ตั้งอยู่ที่ศาลาการเปรียญ วัดสระเกศ ราชวรมหาวิหาร (ปัจจุบันมูลนิธิฯ ได้ย้ายที่ทำการมาอยู่ภายในสถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี) ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา

ได้เริ่มเปิดอบรมพระกัมมัฏฐานแก่พระภิกษุ สามเณร ขึ้นเป็นครั้งแรก ระหว่างวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ - ๙ มีนาคม พ.ศ.๒๕๒๕ และครั้งที่ ๒ ระหว่างวันที่ ๑๕ - ๒๙ ธันวาคม ในปีเดียวกัน

ในระหว่างการอบรมพระกัมมัฏฐานรุ่นที่ ๒ นี้เอง **พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชาทินัดดามาตุ** ในสมัยที่ดำรงพระอิสสริยยศ เป็นพระวรชายา ในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช สยามมกุฎราชกุมาร ได้ทรงพระเมตตาเสด็จไปทรงเป็นประธานในพิธีวางศิลาฤกษ์ก่อสร้างศาลาอเนกประสงค์ ณ **สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย** อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี เมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๒๕ เพื่อเป็นสำนักปฏิบัติพระกัมมัฏฐาน และเป็นที่ประกอบการบุญการกุศลตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา

ได้มีการจัดการอบรมพระกัมมัฏฐานเป็นประจำ ในส่วนกลางกรุงเทพมหานคร คือที่ศาลาการเปรียญ วัดสระเกศ ราชวรมหาวิหาร เป็นประจำ ทุกวันอาทิตย์ (ปัจจุบันได้ย้ายมาปฏิบัติธรรมเป็นประจำทุกวันอาทิตย์ ที่วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม โดยมีรถรับส่งฟรี จากหน้าปากทางเข้าวัดสระเกศฯ เวลา ๐๗.๐๐ น. และกลับถึงกรุงเทพ เวลา ๑๖.๓๐ น.)

นอกจากนี้ ยังได้จัดการอบรมพระกัมมัฏฐานแด่พระภิกษุสงฆ์เป็นประจำทุกปีๆ ปีละ ๒ รุ่น คือรุ่นกลางปี ระหว่างวันที่ ๑-๑๔ พฤษภาคม และรุ่นปลายปี ระหว่างวันที่ ๑-๑๔ ธันวาคม ของทุกปี **ที่สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย** ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา

กิจกรรมการให้การศึกษาอบรมและเผยแพร่ธรรมปฏิบัติของสถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี จึงค่อยๆ เจริญก้าวหน้าขึ้นมาเป็นลำดับ ได้มีการสร้างเสนาสนะ โรงครัว ห้องน้ำ ฯลฯ และปลูกต้นไม้ขึ้นบนพื้นที่ดินที่ไม่มีอะไรเลย เป็นพื้นที่ ท้องนาล้วนๆ แม้ต้นไม้สักต้นก็ไม่มี ให้กลายเป็นสำนักปฏิบัติธรรมที่สะอาดเรียบร้อย ที่สัปปายะ สงบ ร่มรื่น ขึ้นมาตามลำดับ

ครั้นต่อมาในต้นปี พ.ศ.๒๕๒๘ ข้าพเจ้าก็ได้ยื่นหนังสือขอลาออกจากสำนักข่าวสารอเมริกัน (ล่วงหน้า ๑ ปี) คือขอลาออกในวันที่ ๓๑ มกราคม พ.ศ.๒๕๒๙ อันเป็นระยะเวลา ๓ ปีก่อนวันเกษียณอายุ เพื่อให้สำนักงานได้มีโอกาสหาคนมาทำหน้าที่แทน และให้ข้าพเจ้าได้มีโอกาสฝึกงานแก่พนักงานใหม่ได้ทันเวลา เพราะงานที่ข้าพเจ้าต้องรับผิดชอบทำอยู่ในตำแหน่งนักวิจัยอาวุโส (Research Specialist) สำนักข่าวสารอเมริกัน นั้นต้องรับผิดชอบงานถึง ๓ อย่าง คือ งานวิจัยและประเมินผล ๑, งานตั้งและจัดการดูแลเครื่องคอมพิวเตอร์ ๑, และการจัดระบบข้อมูลข่าวสารด้วยคอมพิวเตอร์อีก ๑ จึงต้องมีเวลาเพียงพอในการจัดหาบุคลากรและฝึกงานให้ผู้ที่เข้ามารับงานใหม่ให้เรียบร้อยก่อน ๑ ปี แล้วจึงได้รับอนุมัติให้ลาออกได้

ข้าพเจ้าจึงได้รับอิสรภาพ และลาครอบครัวเข้าบรรพชาอุปสมบทเป็นพระภิกษุในบวรพระพุทธศาสนา เมื่อวันที่ ๖ มีนาคม พ.ศ.๒๕๒๙ เวลา ๑๐.๑๗ น. ณ พัทธสีมา วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ โดยมี

เจ้าประคุณหลวงพ่อ **สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์** (หลวงพ่อวัดสามพระยา) เป็น**พระอุปัชฌาย์**

เจ้าประคุณหลวงพ่อ**สมเด็จพระพุฒาจารย์** (หลวงพ่อวัดสระเกศราชวรมหาวิหาร) ในสมัยที่ดำรงสมณศักดิ์เป็นที่ พระพรหมคุณาภรณ์ เป็น**พระกรรมวาจาจารย์**

เจ้าประคุณหลวงพ่อ **สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์** ในสมัยที่ดำรงสมณศักดิ์เป็นที่ พระธรรมธีรราชมหามุนี เจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ เป็น**พระอนุสาวนาจารย์**

ในขณะที่ข้าพเจ้าอยู่จำพรรษา ได้รับการศึกษาอบรมทั้งภาคปริยัติและภาคปฏิบัติภาวนาธรรมอยู่ที่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ เป็นเวลา ๕ พรรษานั้น ก็ได้บริหารโครงการให้การศึกษาอบรมและเผยแพร่ธรรมปฏิบัติทั้ง ๒ โครงการ ในส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร คือ**โครงการธรรมปฏิบัติเพื่อประชาชน** วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ **โครงการพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย** วัดสระเกศ (ปัจจุบันได้ย้ายมาอบรมฯ ที่วัดหลวงพ่อสดฯ) และทั้ง**สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย** อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี และจัดการด้านบุคลากร การเงิน และทรัพย์สินของมูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย ให้เจริญก้าวหน้ามาโดยลำดับ จัดซื้อที่ดินเพิ่มขึ้น จัดสร้างเสนาสนะเพิ่มขึ้น รวมทั้งอุโบสถ จัดให้มีพระภิกษุสามเณรอยู่จำพรรษา

ให้ได้รับการศึกษาอบรมทั้งภาคปริยัติและปฏิบัติพระสัทธรรมเพิ่มขึ้นตามลำดับ และได้ยื่นเรื่องขอสร้างวัด เมื่อได้รับขออนุมัติให้สร้างวัดได้บนพื้นที่ดิน ๗๒.๕ ไร่ ครั้นมีเสนาสนะและพระภิกษุสามเณรอยู่จำพรรษาศึกษาและปฏิบัติธรรม พร้อมทั้งก่อสร้างอุโบสถสำเร็จไปแล้วประมาณ ๘๐% ก็ได้ยื่นเรื่องขอตั้งเป็นวัด ได้รับอนุมัติและประกาศตั้งเป็นวัดในพระพุทธศาสนา ชื่อ **"วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม"** เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๓๔ ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ในปีเดียวกัน และได้ประกอบพิธีผูกพัทธสีมา เมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๓๕ ซึ่งเป็นระยะเวลาอยู่ระหว่างการอบรมพระกัมมัฏฐานรุ่นที่ ๒๓

สำหรับตัวข้าพเจ้า ได้รับการแต่งตั้งเป็นเจ้าอาวาส**วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม** เมื่อวันที่ ๙ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๓๔ ซึ่งเป็นเวลาที่ข้าพเจ้าได้ศึกษาภาคปริยัติจากสำนักเรียนวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ สำเร็จเปรียญธรรม ๓ ประโยค และนักธรรมชั้นเอก จึงได้กราบลาเจ้าประคุณ**สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์** (ในสมัยดำรงสมณศักดิ์เป็นที่ พระธรรมปัญญาบดี) เจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ มารับตำแหน่งเป็น**เจ้าอาวาสวัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม** อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา และได้ศึกษาภาคปริยัติแผนกบาลีต่อจนสำเร็จเป็นเปรียญธรรม ๖ ประโยค เมื่อต้นปี พ.ศ.๒๕๓๗

ข้าพเจ้าจึงได้มาทำหน้าที่บริหาร และจัดการวัดในฐานะ**เจ้าอาวาสวัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม** อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี และในฐานะ**กรรมการผู้อำนวยการมูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย** และ**สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย**แห่งนี้เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

[๒] ตัวอย่างนโยบายหลักการบริหารหมู่คณะ ของวัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม

ความจริงระเบียบปฏิบัติอันเป็นนโยบายหลักนี้ ได้มีการใช้มาตั้งแต่สำนักปฏิบัติธรรมแห่งนี้ยังมีฐานะเป็น**สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย**นั้นแล้ว แต่เมื่อได้รับการประกาศตั้งเป็น**วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม** ขึ้น ข้าพเจ้าจึงได้ออกระเบียบปฏิบัตินี้ เป็นคำสั่งที่ ๑/๒๕๓๕ ลงวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ.๒๕๓๕ ดังมีเนื้อความต่อไปนี้

คำสั่งที่ ๑/๒๕๓๕

เรื่อง ระเบียบปฏิบัติสำหรับพระภิกษุและสามเณร ในสังกัดวัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม และในโครงการของสถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย

ให้ยกเลิกคำสั่งที่ ๑/๒๕๓๔ เรื่อง ระเบียบปฏิบัติสำหรับพระภิกษุและสามเณรฯ ลงวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๓๔ และให้ใช้ข้อความดังต่อไปนี้แทน

เพื่อให้พระภิกษุและสามเณร ในสังกัด**วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม** และในโครงการของ**สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย** ได้มีความเจริญรุ่งเรืองในพระสัทธรรมของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทั้งปริยัติสัทธรรม ปฏิบัติสัทธรรม และปฏิเวธสัทธรรม และให้ได้มีความเป็นอยู่ร่วมกันด้วยความสันติสุข มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย งดงามด้วยศีลาจารวัตร มีความสมัครสมานสามัคคีกัน ให้เป็นที่ตั้งแห่งศรัทธาปสาทะ

ของสาธุชน เพื่อปิดประตูอบายแก่พระภิกษุและสามเณร และเพื่อความวัฒนาถาวรแห่งบวรพระพุทธศาสนา

ระเบียบปฏิบัตินี้ ไม่ใช้บังคับแก่พระภิกษุและสามเณรผู้อาคันตุกะ ครูผู้สอนภาคปริยัติ ครูผู้อบรมและผู้เข้ารับการอบรมภาคปฏิบัติชั่วคราว ซึ่งมิได้สังกัดวัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม และที่มิได้อยู่ในโครงการสถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย แต่ไม่ตัดสิทธิพระภิกษุสามเณรดังกล่าวผู้มีจิตศรัทธาที่จะร่วมปฏิบัติตามระเบียบนี้ และขออนุโมทนาด้วยเป็นอย่างยิ่ง

ให้พระภิกษุและสามเณรในสังกัดวัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม และพระภิกษุสามเณรในโครงการของสถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย ที่ยังมิได้ย้ายสังกัดมาอยู่วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม ปฏิบัติตามระเบียบปฏิบัติสำหรับพระภิกษุสามเณรดังต่อไปนี้ เพิ่มเติมจากพระธรรมพระวินัยและศีลอันพึงต้องปฏิบัติอยู่โดยปกติ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป ดังต่อไปนี้

[๑] หนักในพระธรรมพระวินัยและศีล

ให้ประพฤติปฏิบัติหนักในพระธรรมพระวินัยและศีล ทั้งพระปริยัติสัทธรรม ปฏิบัติสัทธรรม และปฏิเวธสัทธรรม เพื่อกำจัดกิเลส อวิชชา ตัณหา อุปาทาน ของตนเอง และเพื่ออนุเคราะห์ผู้อื่น ตามสมควรแก่ภูมิธรรม ภูมิปัญญา เป็นสำคัญ[๑]

---

[๑] ตามประกาศให้พระภิกษุสามเณรเรียนพระธรรมวินัย ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๔๘๑ ประกาศในแถลงการณ์คณะสงฆ์ เล่ม ๒๖, หน้า ๗๘๐, พ.ศ.๒๔๘๑.

เจ้าอาวาสไม่กวดขันให้การศึกษาธรรมวินัยแก่พระภิกษุสามเณรในวัดของตน มีความผิดฐานละเลยต่อหน้าที่ พระภิกษุสามเณรผู้ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติ มีความผิดฐานฝ่าฝืนโอวาทของเจ้าอาวาส และประกาศมหาเถรสมาคม เรื่องทบทวนหรือฟื้นฟูการบำเพ็ญกัมมัฏฐาน หรือจิตตภาวนาในฤดูเข้าพรรษา พ.ศ.๒๕๒๖ ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๒๖.

๑.๑) **พระปริยัติสัทธรรม** ให้พระภิกษุและสามเณรทุกรูปตั้งใจศึกษาเล่าเรียนด้วยความอุตสาหะเต็มกำลังสติปัญญา ทั้งแผนกนักธรรมและแผนกบาลี และทั้งวิชาการที่จะเป็นอุปการะโดยตรงแก่การปฏิบัติและการเผยแพร่พระสัทธรรม

พระภิกษุหรือสามเณรผู้เข้ามาอยู่ใหม่ ถ้ายังไม่เคยได้รับการฝึกปฏิบัติภาวนาตามแนวสติปัฏฐาน ๔ ที่หลวงพ่อวัดปากน้ำ ได้ปฏิบัติและสั่งสอนถ่ายทอดไว้ หรือเคยแต่ยังได้รับการฝึกไม่ถึง ๑ ปี ให้ตั้งใจฝึกปฏิบัติภาวนาตามแนวสติปัฏฐาน ๔ นี้ก่อน แล้วจึงสมัครเรียนภาคปริยัติธรรม ในการเรียนภาคปริยัติธรรมแผนกนักธรรมชั้นตรี-โท-เอก และแผนกบาลีชั้นประโยค ๑-๒ และประโยค ป.ธ.๓ ถ้าไม่ได้เลื่อนชั้นใดชั้นหนึ่งเป็นเวลา ๓ ปี โดยไม่มีเหตุอันสมควร จะได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการสงฆ์ผู้ได้รับมอบอำนาจหน้าที่จากเจ้าอาวาสว่าสมควรจะให้อยู่ในสังกัดวัดหลวงพ่อสดธรรมกายารามแห่งนี้หรือไม่ คณะกรรมการสงฆ์ดังกล่าวมีมติเช่นไรก็ให้ปฏิบัติตามนั้น ทั้งนี้ให้นับรวมทั้งพระภิกษุสามเณรในโครงการของสถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกายก่อนวันออกคำสั่งนี้ด้วย

๑.๒) **พระปฏิบัติสัทธรรม** มีการปฏิบัติต่อกันโดยธรรม และมีความตั้งใจจริงในการปฏิบัติในไตรสิกขา

๑.๒. ก) **ให้ปฏิบัติต่อกันโดยธรรม** คือ ศีลสามัญญตา ทิฏฐิสามัญญตา ด้วยพรหมวิหาร ๔ สังคหวัตถุ ๔ สาราณียธรรม ๖ อปริหานิยธรรม ๗ และด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม ไม่ลำเอียงด้วยอคติ ๔ เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง**พระภิกษุและสามเณรต้องปฏิบัติต่อกันด้วย**

ความเคารพนับถือ และแสดงสามีจิกรรมต่อกันโดยลำดับพรรษา เว้นแต่ในขณะปฏิบัติหน้าที่ในฐานะหัวหน้า ทำหน้าที่ผู้นำในพิธีหรือในที่ประชุมสงฆ์ หรือในขณะทำหน้าที่สั่งสอนอบรม หรือแสดงธรรม

๑.๒. ข) **ศีลสิกขา ให้หนักในศีลสังวร มีปาริสุทธิศีล ๔ ไม่ประพฤตินอกรีตนอกรอยของสมณะ อันได้แก่ อนาจาร ปาปสมาจาร และอเนสนา** เป็นต้น. **ความประพฤติปฏิบัติดังต่อไปนี้ เพื่อประโยชน์แก่พระพุทธศาสนาโดยส่วนรวมหรือแก่วัดหลวงพ่อสดฯ และแก่สถาบันฯ โดยอนุมัติของสงฆ์แห่งวัดหลวงพ่อสดฯ นี้ ให้กระทำได้ แต่ต้องกระทำโดยความระมัดระวัง สังวร** คือ การแจก ให้เปล่า หรือการแลกเปลี่ยนจำหน่ายจ่ายโอนซึ่งวัตถุสิ่งของหรือทรัพย์สินและปัจจัยต่างๆ อันเป็นสมบัติของสงฆ์และของวัดหลวงพ่อสดฯ นี้แก่ผู้อื่นซึ่งมิใช่พระภิกษุและสามเณรของวัดนี้ หรือแก่ผู้มิใช่พระภิกษุสามเณรในสถาบันฯ แห่งนี้

ไม่พึงสะสมทรัพย์สินส่วนตัว ได้แก่ พระบูชาทุกขนาด วัตถุมงคลต่างๆ ตลอดทั้งเครื่องอุปโภคบริโภค เป็นต้น จนเกินจำเป็น

ห้ามสะสมทรัพย์สินต่างๆ ได้แก่ พระบูชาทุกขนาด วัตถุมงคลต่างๆ ตลอดทั้งเครื่องอุปโภคบริโภคต่างๆ เป็นต้น **เพื่อการซื้อ-ขาย-แลกเปลี่ยน เพื่อเป็นผลประโยชน์ส่วนตนโดยเด็ดขาด**

ผู้ฝ่าฝืนระเบียบปฏิบัติในข้อ ๑.๒ ข) วรรคแรก และวรรคสุดท้ายนี้ นอกจากจะมีความผิดตามพระวินัยแล้ว ยังจะได้รับการตักเตือน หากไม่เชื่อฟัง จะได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการสงฆ์ของวัด ว่าจะสมควรให้อยู่ในสังกัดวัดหลวงพ่อสดธรรมกายารามต่อไปหรือไม่ คณะกรรมการสงฆ์มีมติเช่นไรก็ให้ปฏิบัติตามนั้น

๑.๒. ค) **จิตตสิกขา ให้หนักในนาถกรณธรรม ๑๐ ธรรมที่บรรพชิตควรพิจารณาเนืองๆ ๑๐ ในอภิณหปัจจเวกขณ์ ๕ และให้หนักในสัมมัปปธาน ๔ สติปัฏฐาน ๔ และสัมมาสมาธิ ๔**

๑.๒. ง) **ปัญญาสิกขา ให้หนักในอิทธิบาท ๔ อินทรีย์ ๕ พละ ๕ โพชฌงค์ ๗ และในมรรคมีองค์ ๘ พร้อมทั้งให้พิจารณาบากบั่น หมั่นบำเพ็ญและเจริญบุญบารมีทั้ง ๑๐ เป็นสำคัญ ให้ใฝ่ใจสนใจต่อการปฏิบัติสมถวิปัสสนากัมมัฏฐานตามแนวสติปัฏฐาน ๔ ที่พระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำได้ปฏิบัติและสั่งสอนถ่ายทอดให้ไว้**

๑.๓) **ปฏิเวธสัทธรรม มุ่งโดยตรงต่อความรู้แจ้งแทงตลอดในพระไตรลักษณ์ และพระอริยสัจ ๔ เพื่อกำจัดกิเลส อวิชชา ตัณหา อุปาทาน เพื่อลดมานะละทิฏฐิในตน เพื่อสร้างพระในใจตน และเพื่ออนุเคราะห์และสร้างพระในใจผู้อื่นตามระดับภูมิธรรม และกำลังสติปัญญาของตน เป็นสำคัญ**

[๒] ระเบียบปฏิบัติพิเศษเพิ่มเติม

ให้พระภิกษุและสามเณรในสังกัดวัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม และพระภิกษุสามเณรในโครงการของสถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย ที่ยังมิได้ย้ายสังกัดมาอยู่วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม ปฏิบัติตามระเบียบปฏิบัติพิเศษเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

๒.๑) **เมื่อประชุมก็ให้พร้อมเพรียงกันประชุม เมื่อเลิกประชุมก็พร้อมเพรียงกันเลิก และให้พร้อมเพรียงกันช่วยเหลือกิจกรรมของวัดหลวงพ่อสดฯ และสถาบันฯ ด้วยความเต็มใจ เต็มกำลังสติปัญญา**

และความสามารถ ไม่ทอดทิ้งหรือวางธุระเสีย ห้ามขาดประชุมโดยไม่มีเหตุจำเป็น หรือเหตุอันสมควร

๒.๒) **ให้ช่วยกันดูแลรักษาทรัพย์สินของวัดหลวงพ่อสดฯ และสถาบันฯ เสมือนหนึ่งวิญญูชนจะพึงรักษาทรัพย์สินของตนเอง** ห้ามดัดแปลง ต่อเติม ทำลาย หรือรื้อถอน เสนาสนะ อาคาร และเครื่องใช้ประจำเสนาสนะและอาคารนั้น โดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าอาวาส

๒.๓) **ปัจจัยเอกลาภใดอันเกิดแก่สงฆ์และ/หรือแก่พระภิกษุ และสามเณรของวัดหลวงพ่อสดฯ และของสถาบันฯ แห่งนี้ ที่ทายกทายิกามิได้มีเจตนาถวายให้เป็นค่าใช้จ่ายส่วนตัวเฉพาะเจาะจงแก่พระภิกษุ หรือสามเณรรูปใด ให้พระภิกษุหรือสามเณรผู้ได้รับปัจจัยเอกลาภนั้น ส่งปัจจัยเอกลาภนั้นเข้าเป็นสมบัติส่วนกลางของสงฆ์วัดนี้ในทันทีที่สามารถกระทำได้ เพื่อไว้บริโภคใช้สอยร่วมกัน** เช่นปัจจัยที่ได้รับจากการถวายสังฆทานทั้งจากภายในและภายนอกวัด ปัจจัยที่ได้รับถวายเนื่องแต่การรับนิมนต์หรืออาราธนาให้ประกอบศาสนกิจ มีการแสดงพระธรรมเทศนา บรรยายธรรม สอนภาวนาธรรม ทั้งในและนอกวัด เว้นแต่ค่ายานพาหนะ และค่าภัตตาหาร ที่ทางวัดมิได้ทดรองจ่ายให้

ปัจจัยและ/หรือทรัพย์สินส่วนตน อันมีอยู่ก่อนมาเข้าสังกัดวัดหลวงพ่อสดธรรมกายารามหรือสถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย ที่ยังไม่ได้ย้ายสังกัดอย่างเป็นทางการ รวมทั้งผลประโยชน์หรือสิทธิ์ในทรัพย์สินอันได้มาเนื่องแต่มีความผูกพันในผลประโยชน์ หรือในสิทธิ์ในทรัพย์สินตั้งแต่เมื่อก่อนมาเข้าสังกัดดังกล่าวข้างต้น แม้ผลประโยชน์หรือทรัพย์สินเหล่านั้นจะเกิดขึ้นภายหลังก็ตาม ตัวอย่างเช่น ทรัพย์สินจากกองมรดก

เงินบำเหน็จ/บำนาญ เงินปันผล ดอกเบี้ยเงินฝาก เป็นต้น ไม่อยู่ในบังคับแห่งระเบียบปฏิบัติข้อนี้

ปัจจัยเอกลาภ อันรวมเข้าเป็นสมบัติส่วนกลางของสงฆ์เหล่านี้ให้พระภิกษุสามเณรสังกัดวัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม และในโครงการของสถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย เบิกใช้ได้ตามความจำเป็น และตามระเบียบว่าด้วยการเงินและทรัพย์สินของวัดฯ

๒.๔) **ห้ามภิกษุหรือสามเณรรูปใดมีเครื่องรับโทรทัศน์**[๒] **และตู้เย็นไว้ใช้เป็นการส่วนตัว** เว้นแต่จะมีเครื่องรับโทรทัศน์ไว้ดูเฉพาะข่าว และสารคดีที่น่ารู้ มีรายการธรรม เป็นต้น และตู้เย็นไว้ใช้เป็นส่วนรวมร่วมกันตามจุดศูนย์รวมพระภิกษุและสามเณรต่างๆ ตามแต่หมู่พระภิกษุสงฆ์ผู้บริหารของวัดจะมีมติเห็นสมควร

๒.๕) **ไม่พึงเป็นผู้ชอบท่องเที่ยวไปในที่ต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในที่อโคจร โดยไม่มีเหตุอันสมควร** หากจำเป็นจะต้องไปประกอบศาสนกิจในที่เช่นนั้น ก็ให้ประพฤติปฏิบัติด้วยความสังวรระวังเป็นพิเศษ

๒.๖) **ห้ามสะพายกล้องถ่ายรูป และทำการถ่ายรูปเอง ในที่สาธารณะ**[๓]

---

[๒] ตาม**ประกาศคณะสงฆ์ เรื่องเกี่ยวกับวิทยุและโทรทัศน์** (ห้ามเปิดเสียงดังเกินสมควรในวัด ห้ามเที่ยวยืนดูหรือฟังในที่อันไม่สมควร) ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๐๓ ประกาศในแถลงการณ์คณะสงฆ์ เล่ม ๔๘ ภาค ๑๒ หน้า ๘๙๔, ๒๕ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๐๓ ...พระภิกษุสามเณรผู้ประพฤติฝ่าฝืน มีโทษฐานละเมิดจริยาของพระคณาธิการ หรือฐานละเมิดอำนาจเจ้าอาวาส.

[๓] ตาม **ประกาศเรื่องเกี่ยวกับกล้องถ่ายรูป กล้องส่องทางไกล** ลงวันที่ ๒๘ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๐๓ ประกาศในแถลงการณ์คณะสงฆ์ เล่ม ๔๘ ภาค ๑๒ หน้า ๘๙๗, วันที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๐๓ **...พระภิกษุสามเณรผู้ล่วงละเมิด มีโทษละเมิดจริยาของพระคณาธิการ หรือฐานละเมิดอำนาจเจ้าอาวาส.**

๒.๗) **ห้ามมีและห้ามสูบบุหรี่ ห้ามมีและเสพสิ่งเสพติดมึนเมาให้โทษ อันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาทในทุกที่**

๒.๘) **ห้ามเล่นการพนันทุกชนิด**[๔]

๒.๙) **ห้ามบอกหรือใบ้หวย ห้ามพยากรณ์ผลการปฏิบัติธรรมและพูดอวดอุตตริมนุษยธรรมแม้มีในตน**[๕] เว้นแต่จะเป็นการให้การศึกษาวิชาความรู้ระหว่างครูกับศิษย์ และระหว่างเพื่อนสหธรรมิกโดยเจตนาบริสุทธิ์ มิได้เป็นไปเพื่อมุ่งหวังลาภสักการะส่วนตน

๒.๑๐) **ห้ามเกี่ยวข้องหรือมีความสัมพันธ์ฉันชู้สาวกับสตรี** โดยการพูดจาต่อสตรีโดยตรง หรือโดยทางโทรศัพท์ การติดต่อกันโดยทางจดหมายหรือสื่ออย่างอื่น เช่น ส่ง ส.ค.ส. หรือให้รูปภาพแก่สตรี ยินดีรับและมีรูปภาพของสตรี หรือ ส.ค.ส. ที่สตรีส่งให้ไว้ด้วยความสัมพันธ์ฉันชู้สาวหรือคนรัก หรือโดยการบันทึกเทปส่งสื่อสารให้กันและกัน ฯลฯ

๒.๑๑) **ห้ามแสวงหา โดยการซื้อขาย แลกเปลี่ยน โดยการเช่าหรือยืม หรือแม้โดยการให้เปล่าเพื่ออ่าน-ดู-ฟัง-หรือสัมผัส ซึ่งเรื่องราวรูปภาพหรือรูปเหมือน และเสียงที่เป็นข้าศึกแก่พรหมจรรย์และการศึกษาเล่าเรียน** ได้แก่ เทปคัสเซทหรือวีดีโอเทปเพลง-ดนตรี-ภาพยนตร์ และการละเล่นต่างๆ อันลามกหรือไร้สาระ รูปภาพโป๊เปลือย หรือหนังสือภาพการ์ตูนแสดงเรื่องต่างๆ อันลามกหรือไร้สาระ หนังสือเรื่องลามก

[๔] มีประกาศห้ามพระภิกษุสามเณรไปจดเลขสลากกินแบ่ง และซื้อหรือมีสลากกินแบ่งไว้เป็นของตัว ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๔๘๐ ประกาศในแถลงการณ์คณะสงฆ์ เล่ม ๒๕ ภาค ๑๐ หน้า ๘๔๕, ตุลาคม พ.ศ.๒๔๘๐ **...พระภิกษุสามเณรผู้ล่วงละเมิด มีโทษถึงให้สึก**

[๕] มีประกาศเรื่องห้ามพระภิกษุสามเณรแสดงตนเป็นอาจารย์บอกเลขสลากกินแบ่งหรือสลากกินรวบ ลงวันที่ ๑ กันยายน พ.ศ.๒๔๙๘ ประกาศในแถลงการณ์คณะสงฆ์ เล่ม ๔๓ ภาค ๑๐ หน้า ๖๗๗, ตุลาคม พ.ศ.๒๔๙๘ **...พระภิกษุสามเณรผู้ประพฤติฝ่าฝืน มีโทษถูกลงทัณฑกรรม หรือปัพพา-**

หรือนวนิยายอันกระตุ้นกามารมณ์ หรือชักนำให้เกิดราคะ โทสะ โมหะ ฯลฯ

๒.๑๒) **ห้ามก่อการวิวาท ชกต่อย และยุแยกให้แตกสามัคคีในหมู่พระภิกษุและสามเณรโดยเด็ดขาด**

๒.๑๓) **ห้ามเรียนไสยศาสตร์ ห้ามทำ ห้วมแสวงหา ห้ามมี ห้ามพกติดตัว และห้ามใช้วัตถุอัปมงคลต่างๆ** เช่น ปลัดขิก กุมารทอง วัตถุคุณไสย-เสน่ห์ยาแฝด-ยาสั่ง[๖] และอาวุธยุทโธปกรณ์ต่างๆ

ผู้ฝ่าฝืนระเบียบปฏิบัติข้อใดๆ ในข้อ ๒.๑) ถึงข้อ ๒.๑๓) จะได้รับการตักเตือน หากไม่เชื่อฟังจะได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการสงฆ์ของวัดฯ ว่าสมควรจะให้อยู่ในสังกัดวัดหลวงพ่อสดธรรมกายารามนี้หรือไม่ หากคณะกรรมการสงฆ์ของวัดฯ มีมติเช่นไรก็ให้ปฏิบัติตามนั้น

(พระมหาเสริมชัย ชยมงฺคโล)
เจ้าอาวาส วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม
ผู้อำนวยการ สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย
วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ.๒๕๓๕

[๖] ตามประกาศห้ามไม่ให้ภิกษุเป็นหมอทำเสน่ห์ยาแฝดอาถรรพณ์ ลงวันที่ ๒๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๖๗ ประกาศในแถลงการณ์คณะสงฆ์ เล่ม ๑๒ หน้า ๒๓๙, พ.ศ.๒๔๖๗ **...ภิกษุสามเณรผู้ล่วงละเมิด มีโทษถึงให้สึก.**

คณะพระสังฆาธิการ ผู้บริหาร

วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม

อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี

เจ้าอาวาส
พระภาวนาวิสุทธิคุณ
(เสริมชัย ชยมงฺคโล ป.ธ.๖ , นธ.เอก รป.ม. มธ.)

เลขานุการ
พระมหามณฑล อตฺตทนฺโต (ทั่วไป)
พระมหาวรรณพงศ์ วณฺณวํโส (ฝ่ายต่างประเทศ)
พระใบฎีกาวอลเตอร์ อุตฺตมปญฺโญ (ฝ่ายต่างประเทศ)

รองเจ้าอาวาส
พระมหาปราโมทย์ ปโมทิโต (ป.ธ.๘, พธ.บ. , มจร.)

ผู้ช่วยเจ้าอาวาส (๑)
พระมหาประเสริฐ ปญฺญาเสฏฺโฐ
(ป.ธ.๖, นธ.เอก)

ผู้ช่วยเจ้าอาวาส (๒)
พระมหาสุจิตต สุจิตฺโต
(ป.ธ.๖, นธ.เอก, วศ.บ. , จุฬาฯ)

ผู้ช่วยเจ้าอาวาส (๓)
พระมหาสัจจา จนฺทวํโส
(ป.ธ.๔, นธ.เอก)

ผู้ช่วยเจ้าอาวาส (๔)
พระมหานพพร คนฺธสีโล
(ป.ธ.๕, นธ.เอก)

ผู้ช่วยเจ้าอาวาส (๕)
พระมหาสุบรรย์ สุธีโร
(ป.ธ.๔, นธ.เอก)

ผู้ช่วยเจ้าอาวาส (๖)
พระมหามณฑล อตฺตทนฺโต
(ป.ธ.๔, นธ.เอก, วท.บ.)

คณะพระสังฆาธิการ ผู้บริหาร (ต่อ)

วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม

โรงเรียนปริยัติธรรม แผนกบาลี ประจำจังหวัดราชบุรี (แห่งที่ ๒)

พระมหาสุจิตต สุจิตฺโต ป.ธ.๖	อาจารย์ใหญ่
พระมหาวิชชา ญาณเมธี ป.ธ.๗	รองอาจารย์ใหญ่ (๑)
พระมหาสิทธิวันท์ จนฺทสาโร ป.ธ.๖	รองอาจารย์ใหญ่ (๒)
พระมหาอิศเรศ โรจนสิริ ป.ธ.๖	ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ (๑)
พระมหาเกรียงศักดิ์ ภูริวฑฺฒโก ป.ธ.๗	ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ (๒)
พระมหาณัฏฐินันท์ จิตเมโธ ป.ธ.๖	ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ (๓)
พระมหาธีรชัย ธีรชโย ป.ธ.๖	ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ (๔)
พระมหาพิเชษฐ กนฺตเชฏฺโฐ ป.ธ.๖	เลขานุการ

โรงเรียนปริยัติธรรม แผนกธรรม

พระมหาประเสริฐ ปญฺญาเสฏฺโฐ ป.ธ.๖	อาจารย์ใหญ่
พระมหานพพร คนฺธสีโล ป.ธ.๕	รองอาจารย์ใหญ่ (๑)
พระมหาสุบรรย์ สุธีโร ป.ธ.๔	รองอาจารย์ใหญ่ (๒)
พระมหามณฑล อตฺตทนฺโต ป.ธ.๔	ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ (๑)
พระมหาอธิโชค สุโชโต ป.ธ.๕	ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ (๒)
พระมหาจินตวัฒน์ จารุวฑฺฒโน ป.ธ.๕	เลขานุการ

คณะพระสังฆาธิการ ผู้บริหาร (ต่อ)

วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม

ฝ่ายฝึกอบรมและเผยแพร่ธรรมปฏิบัติ

พระมหาปราโมทย์ ปโมทิโต ป.ธ.๘	อาจารย์ใหญ่
พระมหาสัจจา จนฺทวํโส ป.ธ.๔	รองอาจารย์ใหญ่ (๑)
พระมหาสุบรรย์ สุธีโร ป.ธ.๔	รองอาจารย์ใหญ่ (๒)
พระธนัท ธนสมฺปนฺโน	เลขานุการ

คณะพระพี่เลี้ยงพระนวกะ

พระมหาปราโมทย์ ปโมทิโต ป.ธ.๘	ที่ปรึกษา
พระมหาสัจจา จนฺทวํโส ป.ธ.๔	พระผู้ปกครองพระนวกะ
พระมหากังวาล ธีรธมฺโม ป.ธ.๖	พระพี่เลี้ยงพระนวกะ (๑)
พระมหาอธิโชค สุโชโต ป.ธ.๕	พระพี่เลี้ยงพระนวกะ (๒)
พระมหาณัฐพงศ์ วชิรวํโส ป.ธ.๓	พระพี่เลี้ยงพระนวกะ (๓)

คณะพระพี่เลี้ยงสามเณร

พระมหาปราโมทย์ ปโมทิโต ป.ธ.๘	ที่ปรึกษา
พระมหาประเสริฐ ปญฺญาเสฏฺโฐ ป.ธ.๖	ที่ปรึกษา
พระมหาสายชล กิตฺติชญฺโญ ป.ธ.๓	ที่ปรึกษา
พระมหานพพร คนฺธสีโล ป.ธ.๕	พระผู้ปกครองสามเณร
พระมหาสำรอง สมฺปนฺโน ป.ธ.๓	พระพี่เลี้ยงสามเณร (๑)
พระมหานันทพงศ์ ปภทฺโท ป.ธ.๓	พระพี่เลี้ยงสามเณร (๒)
พระมหาธีรชัย ธีรชโย ป.ธ.๖	พระพี่เลี้ยงสามเณร (๓)

ประวัติสังเขป

พระภาวนาวิสุทธิคุณ (เสริมชัย ชยมงฺคโล ป.ธ.๖)

ปฐมเจ้าอาวาสวัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม

ชื่อ ฉายา	พระภาวนาวิสุทธิคุณ (เสริมชัย ชยมงฺคโล)
นามสกุล	พลพัฒนาฤทธิ์
วันเดือนปีเกิด	วันพฤหัสบดีที่ ๖ มีนาคม พ.ศ.๒๔๗๒
ชาติภูมิเดิม	ที่อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์
อุปสมบท	๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๙
ณ พัทธสีมา	วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพฯ
พระอุปัชฌาย์	**สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์** (ฟื้น ชุตินฺธรมหาเถร ป.ธ.๙) วัดสามพระยา กรุงเทพฯ

พระกรรมวาจาจารย์	**สมเด็จพระพุฒาจารย์** (เกี่ยว อุปเสณมหาเถร ป.ธ.๙) วัดสระเกศ ราชวรมหาวิหาร กรุงเทพฯ ในสมัยที่ดำรงสมณศักดิ์เป็นที่ พระพรหมคุณาภรณ์
พระอนุสาวนาจารย์	**สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์** (ช่วง วรปุญฺญมหาเถร ป.ธ.๙) วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพฯ ในสมัยที่ดำรงสมณศักดิ์เป็นที่ พระธรรมธีรราชมหามุนี
พระวิปัสสนาจารย์	**พระภาวนาโกศลเถร** (วีระ คณุตฺตโม) รองเจ้าอาวาสและอาจารย์ใหญ่ ฝ่ายวิปัสสนาธุระ วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพฯ
วุฒิการศึกษาภาคปริยัติ	ป.ธ.๖, น.ธ.เอก
เป็นพระอุปัชฌาย์สามัญ	วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๓๙
เป็นพระราชคณะชั้นสามัญ (วิปัสสนา เปรียญ) ที่พระภาวนาวิสุทธิคุณ	วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๑
สังกัด วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ	พรรษา ๑-๕ (พ.ศ.๒๕๒๙-๒๕๓๓)
วัดหลวงพ่อสดฯ	พรรษา ๖ (พ.ศ.๒๕๓๔ ถึงปัจจุบัน)

เจ้าประคุณ **สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ฟื้น ชุตินฺธรมหาเถร ป.ธ.๙)**
อดีตกรรมการมหาเถรสมาคม
และอดีตเจ้าคณะใหญ่หนกลาง
พระอุปัชฌาย์ของ**พระภาวนาวิสุทธิคุณ**

เจ้าประคุณ **สมเด็จพระพุฒาจารย์ (เกี่ยว อุปเสณมหาเถร ป.ธ.๙)**
กรรมการมหาเถรสมาคม
เจ้าคณะใหญ่หนตะวันออก
เจ้าอาวาสวัดสระเกศ ราชวรมหาวิหาร
ประธานสถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย
พระกรรมวาจาจารย์ของ**พระภาวนาวิสุทธิคุณ**

เจ้าประคุณ**สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ (ช่วง วรปุญฺญมหาเถร ป.ธ.๙)**
กรรมการมหาเถรสมาคม
เจ้าคณะใหญ่หนเหนือ
เจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพฯ
รองประธานสถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย
พระอนุสาวนาจารย์ของ**พระภาวนาวิสุทธิคุณ**

พระภาวนาโกศลเถร (วีระ คณุตฺตโม)
รองเจ้าอาวาสและอาจารย์ใหญ่
ฝ่ายวิปัสสนาธุระ วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ
อาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนาธุระ
สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย
พระวิปัสสนาจารย์ของ
พระภาวนาวิสุทธิคุณ

พิธีบรรพชาอุปสมบท **นายเสริมชัย พลพัฒนาฤทธิ์** โดยพระเดชพระคุณเจ้าประคุณสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ฟื้น ชุตินฺธโร) เป็นพระอุปัชฌาย์ เมื่อวันที่ ๖ มีนาคม พ.ศ.๒๕๒๙ ได้รับฉายาว่า **"ชยมงฺคโล"** ณ พันธสีมาวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพฯ

พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลีฯ ในสมัยทรงดำรงพระอิสสริยยศเป็น**พระวรชายา ในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชสยามมกุฎราชกุมาร** ได้เสด็จพร้อมด้วย**พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา** ไปทรงเป็นองค์ประธานในพิธีบรรพชาอุปสมบทด้วย

ประวัติก่อนบรรพชาอุปสมบท

วุฒิการศึกษา รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต (เกียรตินิยม) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประกาศนียบัตรการศึกษาอบรม **"วิชาวิจัยทางสังคมศาสตร์"** จาก Institute of Social Research, The University of Michigan, Ann Arbor สหรัฐอเมริกา

ประกาศนียบัตรการศึกษาอบรมหลักสูตรการจัดการคอมพิวเตอร์และระบบข่าวสารด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ จากสำนักแถลงข่าวสหรัฐ (U.S.I.A) วอชิงตัน ดีซี ประเทศสหรัฐอเมริกา

หน้าที่การงานประจำ เป็นพนักงานประจำสำนักข่าวสารอเมริกัน กรุงเทพฯ ในตำแหน่ง Research Specialist

ผู้บรรยายพิเศษ สาขา **"วิชาระเบียบวิธีการวิจัยและประเมินผล"** แก่นักศึกษาชั้นปริญญาโท สาขาวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ฯลฯ

ลาออกจากสำนักข่าวสารอเมริกันก่อนถึงเวลาเกษียณอายุ ๓ ปี คือเมื่อมีอายุ ๕๗ ปี เพื่อบรรพชาอุปสมบทปฏิบัติพระศาสนา ปัจจุบันเป็นพนักงานบำนาญของรัฐบาลสหรัฐอเมริกา.

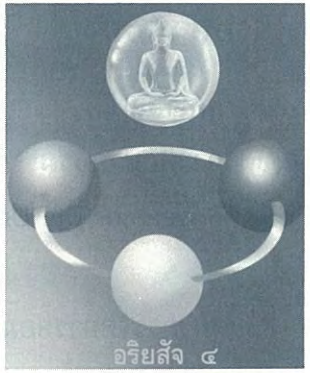

ผลงานทางวิชาการ

[๑] หนังสืออริยสัจ ๔

[๒] ทางมรรคผลนิพพาน

[๓] หลักการบริหารวัด

[๔] หลักสมถวิปัสสนากัมมัฏฐาน เพื่อทำนิพพานให้แจ้ง

[๕] ตอบปัญหาธรรมปฏิบัติ

[๖] หนังสือรวมปาฐกถาธรรม

[๗] หนังสือ THE HEART OF DHAMMAKAYA MEDITATION

และอื่นๆ

พระภาวนาวิสุทธิคุณ (เสริมชัย ชยมงฺคโล ป.ธ.๖, รป.ม. มธ.)

ปฐมเจ้าอาวาสวัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม

เข้ารับพระราชทาน**พัดเปรียญธรรม ๖ ประโยค**
จาก**สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร**
ณ พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม เมื่อพุทธศักราช ๒๕๓๗

อุโบสถวัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี
ได้รับรางวัล **"อนุรักษ์สถาปัตยกรรมไทยดีเด่น"** พ.ศ.๒๕๓๙

เข้ารับพระราชทาน **รางวัลชนะเลิศโครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสทรงครองราชย์ ปีที่ ๕๐ (ระยะที่ ๒)** และเข้ารับ**เข็มทองคำเครื่องหมายโครงการฯ จากสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนารถ** ณ ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ เมื่อวันพุธที่ ๒๙ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๔๑

เข้ารับพระราชทาน **รางวัลเสาเสมาธรรมจักร** จาก**สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี** เมื่อวันวิสาขบูชา พุทธศักราช ๒๕๓๕ เนื่องใน **"เกียรติคุณผู้ทำคุณประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา สาขาการเผยแผ่พระพุทธศาสนาภายในประเทศไทย"**

ปูชนียวัตถุที่สำคัญ

ที่ประดิษฐาน ณ วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม

อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

ปูชนียวัตถุ ณ ที่นี้หมายถึงวัดที่มีปูชนียวัตถุที่สำคัญในพระพุทธศาสนาประดิษฐานอยู่ในวัด เป็นที่ตั้งแห่งความเลื่อมใสศรัทธาของประชาชน เป็นที่สักการะบูชาของเหล่ามนุษย์และเทพยดาทั้งหลาย ซึ่งข้าพเจ้าจะได้กล่าวถึง**เจดีย์ในพระพุทธศาสนา** และ**ตัวอย่างพระธาตุเจดีย์และอุทเทสิกเจดีย์ ของวัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม** ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพระพุทธปฏิมาจำลองธรรมกาย อันสำเร็จด้วยหินรัตนชาติ พร้อมทั้งเหตุผลที่สร้างเป็น**พระพุทธปฏิมาจำลองธรรมกาย** อันสำเร็จด้วย**หินรัตนชาติ** พอเป็นเครื่องประดับสติปัญญา ดังต่อไปนี้

[๑] เจดีย์

เจดีย์ คือสถานที่และวัตถุที่ควรเคารพบูชาในพระพุทธศาสนา มีทั้งที่เกี่ยวด้วยพระพุทธเจ้า ที่เกี่ยวด้วยพระอริยสาวก และในทางสถาปัตยกรรมไทย ก็มีสิ่งที่ก่อสร้างเป็นยอดแหลมเป็นที่บรรจุอัฐิของบรรพบุรุษอีกด้วย

แต่ ณ ที่นี้ จะกล่าวแต่เฉพาะเจดีย์ที่เกี่ยวกับพระรัตนตรัย คือ พระพุทธเจ้า พระธรรม และที่เกี่ยวกับพระอริยสาวก เท่านั้น

พระบรมสารีริกธาตุ พระโลหิตธาตุ พระหทัยธาตุ ซึ่งอัญเชิญประดิษฐานไว้ในพระเกตุมาลาพระพุทธชัยมงคล

พระพุทธชัยมงคล พระประธานประจำอุโบสถ สำเร็จด้วยหยกพม่าแท้ (Jadeite) ขนาดหน้าตัก ๒๑ นิ้ว (น.น. ๙๙ ก.ก.)

พระธรรมกายชัยมงคล พระคู่บารมีพระประธานเบื้องขวาองค์ที่ ๑ สำเร็จด้วยหินผลึกธรรมชาติ (Crystal Quartzite) ขนาดหน้าตัก ๑๖ นิ้ว

พระพรหมยานชัยมงคล พระคู่บารมีพระประธานเบื้องซ้ายองค์ที่ ๒ สำเร็จด้วยหินอเวนเจอรีน (Aventurine) สีม่วงแก่ ขนาดหน้าตัก ๑๕.๕ นิ้ว

พระพุทธชัยมงคลบพิตร พระคู่บารมีพระประธานเบื้องซ้ายองค์ที่ ๑ สำเร็จด้วยทองคำ (ทองดอกบวบ) ขนาดหน้าตัก ๑๗ นิ้ว

พระพุทธประสิทธิชัยมงคล พระคู่บารมีพระประธานเบื้องซ้ายองค์ที่ ๒ สำเร็จด้วยทองนาก ขนาดหน้าตัก ๑๑ นิ้ว

พระธรรมยานชัยมงคล พระคู่บารมีพระประธานเบื้องหน้า
สำเร็จด้วยหยกจีน สีเขียวใส ขนาดหน้าตัก ๑๗ นิ้ว

พระพุทธรูปปางมารวิชัย (องค์บนสุด) สำเร็จด้วยพญาเหล็กสีเงินยวง
องค์ประธานกลุ่มพระในซุ้มปราสาททางซ้ายมือ **"พระพุทธชัยมงคล"**
ขนาดหน้าตัก ๑๖ นิ้ว

"พระพุทธรูปจำลองพระธรรมกาย" (องค์บนสุด)
สำเร็จด้วยหยกพม่า สีเขียวอ่อน องค์ประธานกลุ่มพระในซุ้มปราสาท
ทางขวามือ **"พระพุทธชัยมงคล"** ขนาดหน้าตัก ๑๘ นิ้ว

"พระพุทธรูปปางห้ามสมุทร" ๒ องค์ (พระพี่-พระน้อง)
ตั้งอยู่นอกกระจกกั้นฐานชุกชี ซ้าย-ขวา อยู่ภายในอุโบสถ
สำเร็จด้วยทองเหลือง ลงรักปิดทอง ขนาดความสูง ๗๕ นิ้ว

พระบรมสารีริกธาตุสัณฐานต่างๆ

ที่ประดิษฐานภายในงานนิทรรศการบนศาลาอเนกประสงค์
และ ณ ที่อื่น ภายในวัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม

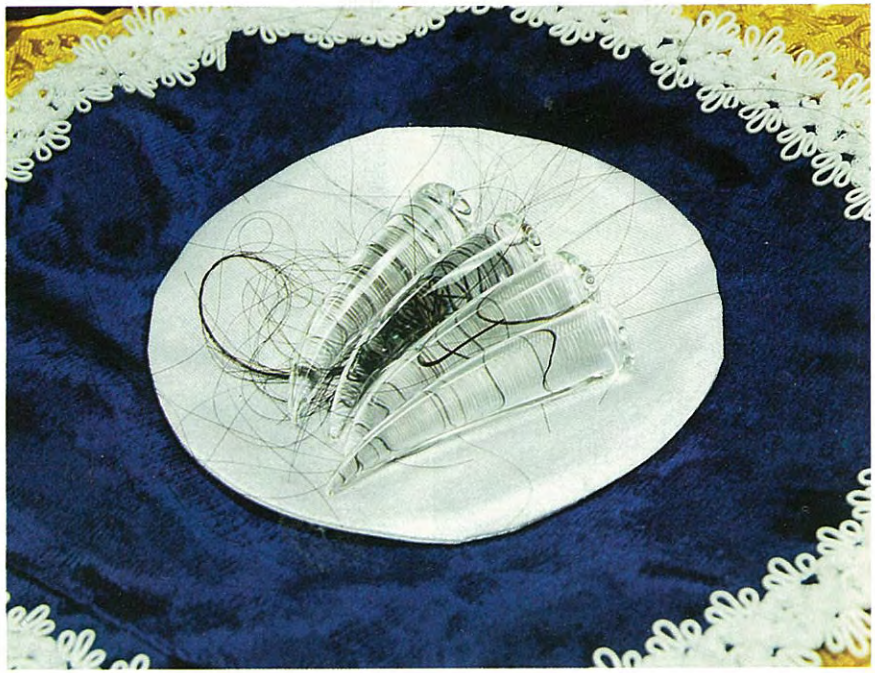

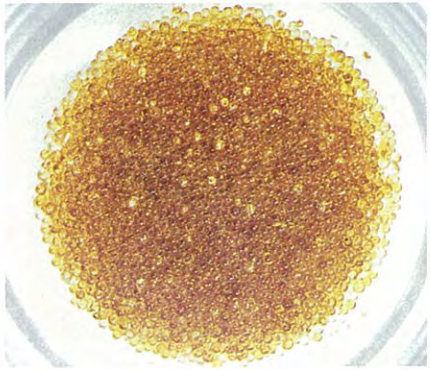

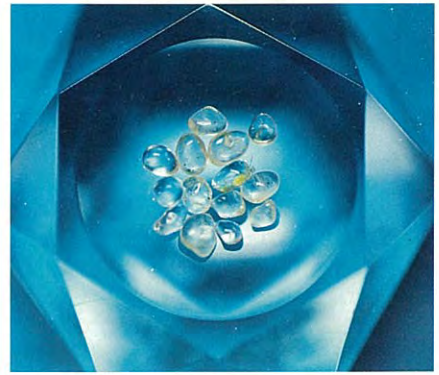

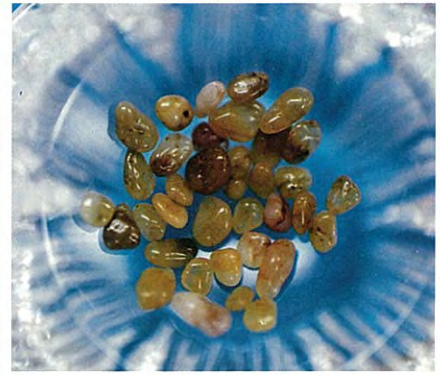

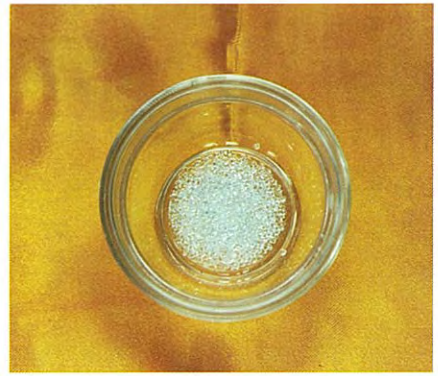

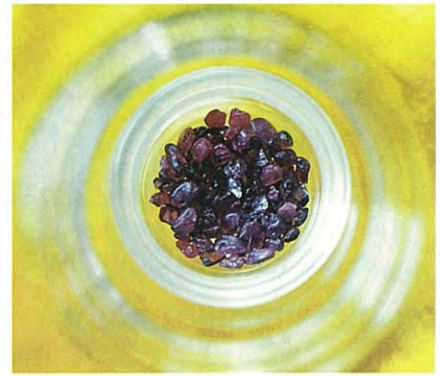

"พระพุทธรูปหยกปางลีลา" ศิลปลายนูนครึ่งองค์ติดกับก้อนหยก ขนาดความสูง ๕๙ นิ้ว น้ำหนักประมาณ ๕๐๐ กิโลกรัม ประดิษฐานให้สาธุชนได้ชมและนมัสการบูชาบนศาลาอเนกประสงค์

บริเวณภายในศาลาอเนกประสงค์
ซึ่งได้จัดนิทรรศการพระบรมสารีริกธาตุ และพระพุทธรูปหยกแท้

เฉพาะเจดีย์ที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธเจ้าและพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า มี ๔ ประเภท[๑] ดังต่อไปนี้

[๑] **พระธาตุเจดีย์** คือสถานที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ

[๒] **บริโภคเจดีย์** คือ สิ่งหรือสถานที่ที่พระพุทธเจ้าได้เคยทรงใช้สอย อันมีสังเวชนียสถานทั้ง ๔ ได้แก่

ชาตสถาน ที่พระพุทธเจ้าประสูติ คือ ที่อุทยานลุมพินี (Lumbini) หรือ รุมมินเด (Rummindei) ประเทศเนปาล ในปัจจุบัน

อภิสัมพุทธสถาน ที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้ คือที่ควงศรีมหาโพธิ์ ตำบลพุทธคยา (Bodh-Gaya)

ธัมมจักกัปปวัตตนสถาน ที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงปฐมเทศนา คือที่อิสิปตนมฤคทายวัน แขวงเมืองพาราณสี ปัจจุบันเรียก สารนาถ

ปรินิพพุตสถาน ที่พระพุทธเจ้าปรินิพพานคือที่สาลวโนทยาน เมืองกุสินารา (Kusinara) ปัจจุบันเรียก กาเซีย (Kasia)

[๓] **ธรรมเจดีย์** คือ สถานที่บรรจุพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า คือพระพุทธพจน์ทั้งหมด

[๔] **อุทเทสิกเจดีย์** คือ สิ่งที่สร้างขึ้นโดยมีเจตนาอุทิศ (เจาะจง) ต่อพระพุทธเจ้า ยกเว้นพระธาตุเจดีย์แล้วก็เรียกว่า อุทเทสิกเจดีย์ทั้งสิ้น เช่น **พระพุทธปฏิมา** หรือ**พระพุทธรูป** **รูปสลัก** และ**รูปวาดที่เกี่ยวกับพระพุทธประวัติ** และต้นโพธิ์ คือต้นไม้พันธุ์ที่พระพุทธเจ้าเคยประทับนั่งเจริญสมณธรรมแล้วได้ตรัสรู้พระอนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณ เป็นต้น

---

[๑] มีอธิบายในฎีกาวินัยว่า "ท่านกล่าวถึงเจดีย์ ๓ ประเภทแม้อย่างนี้ คือ เจดีย์คือพระสารีริกธาตุ (พระบรมสารีริกธาตุ), บริโภคเจดีย์ (เจดีย์คือเครื่องบริโภค), และ อุทเทสิกเจดีย์ ฯ ก็เพราะท่านสงเคราะห์แม้พระปฏิมา (พระรูปเปรียบของพระพุทธเจ้า) ในประเภทของอุทเทสิกเจดีย์นี้สมควรกว่า"
(สารตฺถทีปนี นาม วินยฏีกา สมนฺตปาสาทิกาวณฺณนา ภาค ๑ ข้อ ๑๑๗ หน้า ๒๖๓)

ปูชนียวัตถุ อันนับเนื่องใน **พระธาตุเจดีย์** และ**อุทเทสิกเจดีย์** ที่สำคัญ ที่ประดิษฐานไว้ที่ **ศาลาอเนกประสงค์** และใน**อุโบสถวัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม** นั้น กรรมการมูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย ต่างมีความเห็นพ้องต้องกันที่จะสร้างหรือจัดหาปูชนียวัตถุที่สำคัญ เพื่อเป็นที่นมัสการบูชาแก่เหล่ามนุษย์และเทวดาสาธุชนทั้งหลาย ให้เป็นที่ตั้งแห่งศรัทธาปสาทะในการศึกษาและปฏิบัติธรรมเพื่อความเข้าถึงพระรัตนตรัย และให้เป็นมหากุศลแก่ผู้มีจิตศรัทธาบริจาคหรือร่วมสร้างอย่างสูงสุด จึงได้วางแผนการสร้าง การจัดหา การรับบริจาค และการประดิษฐานปูชนียวัตถุสำคัญในทางพระพุทธศาสนานี้ด้วยความระมัดระวังทั้งรูปแบบ คือ พระพุทธลักษณะของพระพุทธรูป และวัสดุที่สร้าง ให้ได้อย่างดีที่สุด เท่าที่จะมีผู้มีจิตศรัทธาร่วมบริจาคไว้ ดังต่อไปนี้

[๒] ตัวอย่างพระธาตุเจดีย์ และอุทเทสิกเจดีย์ ที่ประดิษฐานอยู่ ณ วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม

๑) พระธาตุเจดีย์

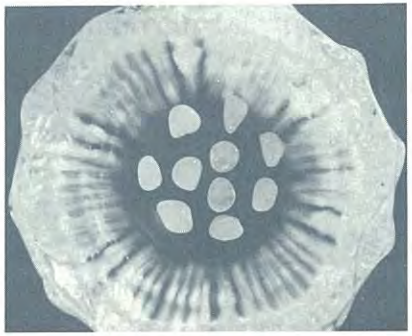

คือ พระบรมสารีริกธาตุที่ประดิษฐานอยู่ ณ วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี นั้น ได้จากผู้ที่เชื่อถือได้ ถวาย ส่วนใหญ่เป็นพระบรมสารีริกธาตุที่เคยได้จากเจดีย์ทุ่งลอ จังหวัดพะเยา และ ฯพณฯ

เอกอัครราชทูตศรีลังกาประจำประเทศไทย ก็ได้เคยนำมาถวายไว้อีกด้วย กับที่ปรากฏมีขึ้นเองในเจดีย์หินอ่อนที่ข้าพเจ้ายังจำพรรษาอยู่ที่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ อีกส่วนหนึ่ง

พระบรมสารีริกธาตุ ที่ได้จากเจดีย์ทุ่งลอ **ส่วนใหญ่มีสัณฐานดังข้าวสารหัก เมล็ดถั่วแตก และเมล็ดพันธ์ผักกาด สีขาวนวลดังสีเมล็ดงา ขาวใสดังหินผลึก และสีดอกพิกุลแห้ง** ได้บรรจุไว้ในภาชนะอันสำเร็จด้วยหินผลึก (Rock Crystal) สีขาวใส แวดล้อมด้วยดวงแก้วกายสิทธิ์ ประดิษฐานไว้ภายในพระเกศโมลีตุ้ม (พระเกศามุ่นเป็นจอม) ของพระพุทธปฏิมาปางปฐมเทศนาโปรดปัญจวัคคีย์ เป็น**พระพุทธปฏิมาแบบพระรูปกาย** คือ**พระวรกายเนื้อของพระพุทธเจ้า ทรงจีวรพริ้ว** ซึ่ง**เป็นพระประธานประจำ "ศาลาอเนกประสงค์"** เป็นที่บำเพ็ญกุศลโดยทั่วไป และเป็นที่ประชุมอบรมภาวนาธรรม นับเป็นเจดีย์ที่สำคัญแห่งหนึ่งในวัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม ที่สาธุชนพุทธบริษัทสามารถสักการะบูชาพระรัตนตรัยทั้งอามิสบูชาและปฏิบัติบูชาได้ง่าย และเป็นประจำ

ใครได้ไปสักการะบูชาพระพุทธปฏิมาปางปฐมเทศนา (แบบพระรูปกาย) ซึ่งเป็นพระประธานประจำศาลาอเนกประสงค์ ก็เป็นอันได้สักการะบูชาพระบรมสารีริกธาตุด้วยเสมอไป

เฉพาะพระบรมสารีริกธาตุที่ปรากฏเห็นมีขึ้นเอง ในเจดีย์หินอ่อนในตู้เหล็กในห้องของข้าพเจ้า ซึ่งเป็นห้องหมายเลข ๑ ตึกศรีบุญยรัตน์ วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ซึ่งปรากฏเห็นมีขึ้นเองในต้นปี พ.ศ.๒๕๓๔ เป็นปีที่ข้าพเจ้าได้รับการแต่งตั้งเป็นเจ้าอาวาสวัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี แล้วจึงได้กราบลาเจ้าประคุณหลวงพ่อสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ (เมื่อครั้งยังดำรงสมณศักดิ์เป็นที่ พระธรรม-

ปัญญาบดี) เพื่อขอย้ายสังกัดมารับหน้าที่เจ้าอาวาสวัดหลวงพ่อสดธรรม-กายาราม **พระบรมสารีริกธาตุที่ปรากฏเห็นมีขึ้นเองนี้มีทั้งหมด ๕๕ องค์ สีดังสีทับทิม มันเลื่อม มีทั้งสัณฐานดังข้าวสารหัก** และ**เมล็ดถั่วแตก** เข้าใจว่าเป็นส่วนพระโลหิต เกิดขึ้นเองภายหลังที่ข้าพเจ้าได้ไปเห็นและได้นมัสการพระบรมสารีริกธาตุที่บ้านคุณทองดี หรรษคุณารมณ์ เมื่อ พ.ศ.๒๕๓๓ จึงได้ตั้งจิตอธิษฐานขอให้มีพระบรมสารีริกธาตุส่วนพระโลหิตบ้าง เพราะเราเองยังไม่มี ก็ได้มีขึ้นเองตามอธิษฐานจิตไว้ดังกล่าว

ส่วนพระโลหิตธาตุนี้ ได้คัดเลือกองค์ที่สวยได้**จำนวน ๓๖ องค์ บรรจุในกล่องทองคำ ประดิษฐานไว้ในพระเกตุมาลา "พระพุทธชัยมงคล" พระพุทธปฏิมาประธาน**ประจำอุโบสถ ซึ่งเป็น**พระพุทธรูปจำลองธรรมกาย สำเร็จด้วยหยกพม่าแท้** (Jadeite) **จากพม่า ขนาดหน้าตัก ๒๑ นิ้ว**

ส่วนพระโลหิตอีก ๑๙ องค์ ที่เหลือ ได้รวมกับพระบรมสารีริกธาตุจากเจดีย์ทุ่งลอ อีกจำนวนหนึ่ง แบ่งบรรจุในภาชนะที่สำเร็จด้วยหินรัตนชาติ คือหินผลึก (Rock Crystal) หยก (Jade) และแอมเมติส (Amethyst) ประดิษฐานไว้ ณ ซุ้มปราสาท ๓ ยอด อยู่ติดผนังอุโบสถ ด้านหลังพระประธาน

เป็นปูชนียวัตถุที่สำคัญในอุโบสถ อันเป็นที่ทำสังฆกรรมของพระภิกษุสงฆ์ เพื่อเป็นที่สักการะบูชา ด้วยทั้งอามิสบูชา และ**ปฏิบัติบูชาของเหล่ามนุษย์และเทพยดาทั้งหลาย**

นอกจากนั้น **ยังมีพระบรมสารีริกธาตุ** และ**พระธาตุที่สำคัญๆ ที่มีผู้เชื่อถือได้ นำมาถวาย** และที่**ปรากฏมีขึ้น** หรือ**เพิ่มขึ้นเองอีกจำนวนหนึ่งด้วย**

๒) อุทเทสิกเจดีย์

คือ เจดีย์ที่ปลูกหรือสร้างขึ้นโดยเจตนาอุทิศ คือเจาะจงต่อพระพุทธเจ้าและพระอริยสาวก ได้แก่

ก) พระพุทธปฏิมา

เฉพาะอุทเทสิกเจดีย์ที่ข้าพเจ้า และคณะทั้งพระเถรานุเถระ และฆราวาสผู้เป็นกรรมการของมูลนิธิพุทธภาวนา-วิชชาธรรมกายและญาติโยมสาธุชน ได้ร่วมกันสร้างขึ้น ประดิษฐานไว้ในอุโบสถ มีตั้งแต่พระพุทธรูปประธานและพระพุทธรูปคู่บารมีพระประธานที่สำคัญ ได้แก่

๑) พระพุทธรูปประธานประจำอุโบสถ

พระพุทธรูปประธานประจำอุโบสถ เป็น**พระพุทธปฏิมาจำลองพระธรรมกายของพระพุทธองค์ ปางสมาธิ พระเกตุมาลาทรงดอกบัวตูม ขนาดหน้าตัก ๕๓ ซ.ม. สำเร็จด้วยหยกแท้ (Jadeite) จากพม่า** โดยช่างแกะสลักชาวพม่า มีพระบรมสารีริกธาตุ ส่วนพระโลหิต (มีสีดั่งทับทิม มันเลื่อม สัณฐานดังถั่วแตก และเมล็ดข้าวสารหัก ซึ่งปรากฏมีขึ้นเองในเจดีย์หินอ่อนของข้าพเจ้า) จำนวนหนึ่ง บรรจุในภาชนะทองคำ บรรจุไว้ในพระเกตุมาลาด้วย คณะกรรมการมูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกายและญาติโยมสาธุชนเป็นเจ้าภาพร่วมถวาย

เจ้าประคุณ**สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ฟื้น ชุตินฺธรมหาเถร ป.ธ.๙)** หลวงพ่อวัดสามพระยา อดีตกรรมการมหาเถรสมาคม อดีตเจ้าคณะใหญ่หนกลาง **พระอุปัชฌาย์**ของข้าพเจ้า ได้ถวายพระนามว่า **"พระพุทธชัยมงคล"** และได้ถวายพระนามแก่พระพุทธปฏิมาคู่บารมีพระประธานองค์อื่นๆ อีกด้วย ดังต่อไปนี้

๒) พระพุทธปฏิมาคู่บารมีพระประธานประจำอุโบสถ

เฉพาะพระพุทธรูปหลัก ๑๕ องค์ สำเร็จด้วยรัตนชาติ ๙ องค์ และสำเร็จด้วยโลหะเนื้อดี ๖ องค์ ซึ่งเจ้าประคุณหลวงพ่อ**สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ชุตินฺธรมหาเถร)** ได้ถวายพระนามไว้ ๔ องค์ ดังต่อไปนี้

[๑] **"พระธรรมกายชัยมงคล"** พระคู่บารมีพระประธานเบื้องขวาองค์ที่ ๑ เป็นพระพุทธปฏิมาจำลองพระธรรมกาย ปางสมาธิ พระเกตุมาลาทรงดอกบัวตูม ขนาดหน้าตัก ๔๐ ซม. สำเร็จด้วยหินผลึกธรรมชาติ (Crystal Quartzite) ขาวใส โดยช่างแกะชาวอินเดียฮินดู จากเมืองไจเปอร์ (Jaipur-ชัยบุรี) ประเทศอินเดีย คุณปิยะบุตร-คุณสุจินตนา ชลวิจารณ์ เป็นเจ้าภาพถวาย

[๒] **"พระพรหมยานชัยมงคล"** พระคู่บารมีพระประธานเบื้องขวาองค์ที่ ๒ เป็นพระพุทธปฏิมาจำลองพระธรรมกาย ปางปฐมเทศนา พระเกตุมาลา ทรงดอกบัวตูม ขนาดหน้าตัก ๓๙ ซม. สำเร็จด้วยหินอเวนเจอรีน (Aventurine) สีม่วงแก่ โดยช่างแกะชาวไทย ญาติโยมสาธุชนเป็นเจ้าภาพร่วมถวาย

[๓] **"พระพุทธชัยมงคลบพิตร"** พระคู่บารมีพระประธานเบื้องซ้ายองค์ที่ ๑ เป็นพระพุทธปฏิมาแบบพม่า ปางมารวิชัย พระเกศโมลีตุ้ม ขนาดหน้าตัก ๔๓ ซม. สำเร็จด้วยโลหะเนื้อดี สีดุจทองคำ (ปัจจุบันลงรักปิดทอง) เป็นพระเก่าแก่ ที่ได้เข้ามาในประเทศไทยตั้งแต่สมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ นางอุไร พลพัฒนาฤทธิ์ โยมอุปัฏฐายิกา ได้นำมาถวายวัดหลวงพ่อสดฯ เมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ.๒๕๓๔

[๔] **"พระพุทธประสิทธิชัยมงคล"** พระคู่บารมีพระประธานเบื้องซ้ายองค์ที่ ๒ เป็นพระพุทธปฏิมาแบบพม่า ปางมารวิชัย พระเกศโมลีตุ้ม ขนาดหน้าตัก ๒๘ ซม. สำเร็จด้วยโลหะเนื้อดี สีดุจทองนาก เป็นพระเก่าแก่ ที่ทราบว่าได้เข้ามาในประเทศไทยตั้งแต่สมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ นางอุไร พลพัฒนาฤทธิ์ โยมอุปัฏฐายิกา ได้นำมาถวายวัดหลวงพ่อสดฯ เมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ.๒๕๓๔

พระพุทธปฏิมาประธานและ**พระคู่บารมีพระประธานทั้ง ๔ องค์**นี้ เจ้าประคุณหลวงพ่อ**สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ชุตินฺธรมหาเถร) ประธานในพิธี** และเจ้าประคุณหลวงพ่อ**สมเด็จพระพุฒาจารย์ (อุปเสณมหาเถร) ประธานฝ่ายเจ้าภาพ** ได้ประกอบพิธีอัญเชิญขึ้นประดิษฐานในอุโบสถ พร้อมด้วยพระมหาเถระ และพระเถรานุเถระ ร่วมเจริญชัยมงคลคาถา เมื่อวันอาทิตย์ที่ ๘ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๓๔ เวลา ๑๓.๑๙ น.

[๕] **"พระธรรมยานชัยมงคล"** พระคู่บารมีพระประธานเบื้องหน้าเป็นพระพุทธปฏิมาแบบจีน ปางประทานพร พระเกศโมลีตุ้ม ขนาดหน้าตัก ๔๔ ซม. มีพระรัศมีรอบพระวรกายเป็นแผ่นกะบังติดอยู่เบื้องพระปฤษฎางค์ (เบื้องหลัง) สำเร็จด้วยหยกจีน สีเขียวใส ได้จาก "Tang Dynasty City" ประเทศสิงคโปร์ เมื่อ พ.ศ.๒๕๓๘ ญาติโยมสาธุชนเป็นเจ้าภาพร่วมถวาย.

[๖] **"พระพุทธรูปจำลองธรรมกาย"** องค์ประธานกลุ่มพระในซุ้มปราสาททางขวามือ **"พระพุทธชัยมงคล"** สำเร็จด้วยหยกพม่า (Jadeite) ขนาดหน้าตัก ๑๘ นิ้ว (๔๖ เซ็นติเมตร)

[๗] **"พระพุทธรูปปางมารวิชัย"** องค์ประธานกลุ่มพระในซุ้มปราสาททางซ้ายมือ **"พระพุทธชัยมงคล"** สำเร็จด้วยพญาเหล็กสีเงินยวง ขนาดหน้าตัก ๑๖ นิ้ว (๔๐ เซ็นติเมตร) สร้างด้วยน้ำค้างจากถ้ำเขาตะล่อมกวาง อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร เมื่อประมาณ พ.ศ.๒๕๒๖ โดยช่างศิลป์ และบูรพาจารย์ ผู้เป็นศิษย์**หลวงพ่อเดิม พุทฺธสโร** วัดหนองโพ อำเภอตาคลี จังหวัดนครสวรรค์

อนึ่ง ยังมี**พระพุทธรูป "ปางห้ามสมุทร"** อีก ๒ องค์ (พระพี่-พระน้อง) ตั้งอยู่นอกกระจกกั้นฐานชุกชี อยู่ภายในอุโบสถ สำเร็จด้วยโลหะทองเหลือง ลงรักปิดทอง ขนาดความสูงจากฐานถึงยอดพระเกศ ๗๕ นิ้ว (๒๔๐ เซ็นติเมตร) **เป็นพระพุทธรูปยืนทรงเครื่องที่ศักดิ์สิทธิ์ และมีพุทธลักษณะสวยงามที่สุดคู่ ๑ ที่จะหาชมที่ไหนได้ยาก** โดย**สมเด็จพระพุฒาจารย์** ได้มาเป็นประธานในพิธีเททองหล่อ เมื่อวันที่ ๖ มีนาคม พ.ศ.๒๕๔๓ **พระภาวนาวิสุทธิคุณ, นางอุไร พลพัฒนาฤทธิ์** เป็นเจ้าภาพองค์พี่ (๓๐๐,๐๐๐ บาท) **คุณนัทธมน เลิศมหโชค** และสาธุชนร่วมกันเป็นเจ้าภาพองค์น้อง (๓๐๐,๐๐๐ บาท)

[๘] **"พระพุทธรูปหยกยืนปางลีลา"** เป็นศิลปะลายนูนครึ่งองค์ติดกับ ก้อนหยก (Jadeite) ขนาดความสูงของหยก ๕๙ นิ้ว (๑๕๐ เซ็นติเมตร) น้ำหนักประมาณครึ่งตัน (ประดิษฐานให้สาธุชนได้ชมและนมัสการบูชาอยู่บนศาลาอเนกประสงค์)

ข) ไม้กลุ่มโพธิ์

อุทเทสิกเจดีย์ อุทิศเจาะจงพระพุทธเจ้าอีกประการหนึ่ง คือ ไม้กลุ่มโพธิ กล่าวคือ ต้นไม้ที่พระพุทธเจ้าองค์ก่อนๆ ได้เคยประทับใต้ต้นไม้โพธินั้นแล้วตรัสรู้ และต้นไม้ที่ดีและที่หายากของไทยมาปลูก แต่ก็ได้ผลน้อย เพราะที่ดินแห่งนี้เป็นทะเลเก่า เมื่อขุดลึกๆ ขึ้นมาเป็นหน้าดินจึงเค็มจัดและขาดปุ๋ยอินทรีย์โดยธรรมชาติ ไม่ค่อยเหมาะแก่การเจริญเติบโตของไม้หลายชนิด จึงต้องปลูกต้นไม้ที่ไม่ค่อยมีคุณค่านัก แต่สามารถจะปลูกขึ้นได้ และเจริญเติบโตได้ง่าย เป็นการนำร่องไปก่อน ได้แก่ กระถิน-ณรงค์ นนทรี ยูคาลิปตัส สนประดิพัทธ์ สะเดา ขี้เหล็ก มะขาม มะพร้าว ฯลฯ เพื่อให้ได้ร่มเงาทันใช้ในระยะแรก และได้ปลูกต้นไม้กลุ่มโพธิไว้มากพอสมควร ได้แก่ **หน่อพันธุ์ต้นพระศรีมหาโพธิ์ที่พระพุทธเจ้าพระนามว่าโคดม ได้เคยประทับที่โคนต้นบำเพ็ญสมณธรรมแล้วตรัสรู้ในคืนวันเพ็ญเดือนวิสาขะ เมื่อ ๒๕๐๐ กว่าปีที่ล่วงมาแล้ว** และได้ปลูก**พันธุ์ต้นโพธิที่พระพุทธเจ้าองค์ก่อนๆ ได้เคยประทับที่โคนต้นบำเพ็ญสมณธรรมแล้วตรัสรู้** ซึ่งก็ได้ปลูกไว้ในบริเวณวัดทุกประเภท (ยกเว้นต้นไผ่ใหญ่ เพราะยังหาไม่ได้) ดังต่อไปนี้

พระพุทธเจ้าตัณหังกร ตรัสรู้ที่โคนต้นพญาสัตตบรรณ (สตฺตปณฺณ)
พระพุทธเจ้าเมธังกร ตรัสรู้ที่โคนต้นทองกวาว (กึสุก)
พระพุทธเจ้าทีปังกร ตรัสรู้ที่โคนต้นเลียบ (ปิปฺผลิ)
พระพุทธเจ้าสรณังกร, วิปัสสี ตรัสรู้ที่โคนต้นแคฝอย (ปาฏลี)
พระพุทธเจ้าโกณฑัญญะ ตรัสรู้ที่โคนต้นขานาง (สาลกลฺยาณี)
พระพุทธเจ้ามังคละ, สุมนะ, เรวตะ, โสภิตะ ตรัสรู้ที่โคนต้นบุนนาค (นาค)

พระพุทธเจ้าอโนมทัสสี	ตรัสรู้ที่โคนต้นรกฟ้า (อชฺชุน)
พระพุทธเจ้าปทุมะ, นารทะ	ตรัสรู้ที่โคนต้นไม้อ้อยช้างใหญ่ (มหาโสณก)
พระพุทธเจ้าปทุมุตตระ	ตรัสรู้ที่โคนต้นสน (สลฬ)
พระพุทธเจ้าสุเมธะ	ตรัสรู้ที่โคนต้นสะเดา (นิมฺพ)
พระพุทธเจ้าสุชาตะ	ตรัสรู้ที่โคนต้นไผ่ใหญ่ (มหาเวฬุ)
พระพุทธเจ้าปิยทัสสี	ตรัสรู้ที่โคนต้นกุ่มบก (กกุธ)
พระพุทธเจ้าอัตถทัสสี	ตรัสรู้ที่โคนต้นจำปาป่า (จมฺปก)
พระพุทธเจ้าธัมมทัสสี	ตรัสรู้ที่โคนต้นมะพลับ (ติมฺพรุ)
พระพุทธเจ้าสิทธัตถะ	ตรัสรู้ที่โคนต้นกรรณิการ์ (กณิการ)
พระพุทธเจ้าติสสะ	ตรัสรู้ที่โคนต้นประดู่ลาย (กปิล หรือ อสน)
พระพุทธเจ้าปุสสะ	ตรัสรู้ที่โคนต้นมะขามป้อม (อามลก)
พระพุทธเจ้าสิขี	ตรัสรู้ที่โคนต้นมะม่วงป่า (ปุณฺฑริก)
พระพุทธเจ้าเวสสภู	ตรัสรู้ที่โคนต้นสาละใหญ่ (มหาสาล)
พระพุทธเจ้ากกุสันธะ	ตรัสรู้ที่โคนต้นซึกหรือจามจุรีสีทอง (สิริส)
พระพุทธเจ้ากัสสปะ	ตรัสรู้ที่โคนต้นนิโครธ (นิโคฺรธ)

เฉพาะพันธุ์ต้นพระศรีมหาโพธิ์เป็นที่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสมณโคดมเคยประทับนั่งที่โคนต้นแล้วได้ตรัสรู้นั้น **พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี ฯ** ในสมัยที่ทรงดำรงพระอิสสริยยศเป็น**พระวรชายา**ใน**สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร** และในสมัยปัจจุบันที่ทรงดำรงพระอิสสริยยศเป็น**พระวรราชาทินัดดามาตุ** กับ**พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา** ก็ได้ทรงปลูกไว้ในพระวโรกาสที่ได้เสด็จไปทรงเป็นประธานในพิธีต่างๆ หลายต้น ดังเช่น

◀ **ต้นพระศรีมหาโพธิ์**
เป็นต้นไม้ที่พระพุทธเจ้าโคดมได้เคยประทับนั่งที่โคนต้นแล้วตรัสรู้ ซึ่งได้หน่อพันธุ์จากพุทธคยา(อินเดีย) **พระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าโสมสวลีฯ ได้ทรงปลูกไว้ เมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๒๕**

พระเจ้าวรวงศ์เธอ **พระองค์เจ้าโสมสวลีฯ พระวรราชาทินัดดามาตุ** ได้ทรงปลูกไว้ ณ ที่ต่างๆ ภายในบริเวณวัด ดังต่อไปนี้

๑๙ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๒๕ ได้ทรงปลูกหน่อพันธุ์**พระศรีมหาโพธิ์จากพุทธคยา ประเทศอินเดีย** เป็นต้นแรก ตรงบริเวณระหว่างต่อเขตพุทธาวาส กับเขตสาธารณกุศล เนื่องในวโรกาสที่ได้เสด็จมาทรงเป็นประธานในพิธีวางศิลาฤกษ์ศาลาอเนกประสงค์

๙ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๒๙ ได้ทรงปลูกหน่อพันธุ์**พระศรีมหาโพธิ์จากอนุราธปุระ ประเทศศรีลังกา** ซึ่งได้รับทูลเกล้าฯ ถวายมาจากที่ได้เสด็จไปเยือนประเทศลังกาอย่างเป็นทางการ โดยได้ทรงปลูกไว้บริเวณลานหิน (ฟอสซิล) ปฏิบัติภาวนา ด้านทิศใต้ศาลาอเนกประสงค์ เนื่องในพระวโรกาสเสด็จไปทรงเป็นประธานในพิธีทอดผ้าพระกฐิน

๑๘ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๓๔ ได้ทรงปลูกหน่อพันธุ์**พระศรีมหาโพธิ์จากอนุราธปุระ ประเทศศรีลังกา** ที่ ฯพณฯ เอกอัครราชทูตศรีลังกาประจำประเทศไทย นำมาถวายแด่วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม ได้ทรง

ปลูกไว้บริเวณพุทธาวาส อันเป็นที่ตั้งอุโบสถ เนื่องในพระวโรกาสทรงเป็นประธานในพิธียกฉัตรประดิษฐานเหนือพระประธานในอุโบสถ

พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา ก็ได้ทรงปลูกต้นพระศรีมหาโพธิ์ ที่เจ้าประคุณ**สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์** วัดปากน้ำภาษีเจริญ ได้นำ**หน่อพันธุ์จากเมืองสาวัตถี** ประเทศอินเดีย ที่พระอานนท์ได้อัญเชิญกิ่งพระศรีมหาโพธิ์จากพุทธคยา ไปปลูกไว้ที่นครสาวัตถี พระเจ้าหลานเธอฯ ได้ทรงปลูกไว้บริเวณลานหิน (ฟอสซิล) ปฏิบัติภาวนา ด้านทิศใต้ศาลาอเนกประสงค์ ใกล้กับที่พระองค์เจ้าโสมสวลีฯ พระมารดา ทรงปลูกไว้เนื่องในวโรกาสที่เสด็จมาแทนพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลีฯ พระมารดา มาทรงประกอบพิธียกฉัตรประดิษฐานเหนือพระประธานศาลาอเนกประสงค์ เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๓๑

นอกจากนี้ ในระยะเริ่มแรกตั้ง**สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย องค์ประธาน** และ**รองประธานสถาบันฯ** ก็ได้ปลูกต้นโพธิ์ไว้องค์ละ ๑ ต้น ที่บริเวณ **"ลานโพธิ์สามัคคี"** ในเขตสังฆาวาส ดังต่อไปนี้

เจ้าประคุณหลวงพ่อ**สมเด็จพระพุฒาจารย์** องค์ประธานสถาบันฯ ในสมัยที่ดำรงสมณศักดิ์เป็นที่ พระพรหมคุณาภรณ์ ได้ปลูกไว้ ๑ ต้น เนื่องในโอกาสที่ไปเปิดอบรมพระกัมมัฏฐานรุ่นที่ ๖ เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน พ.ศ.๒๕๒๗

เจ้าประคุณหลวงพ่อ**สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์** องค์รองประธานสถาบันฯ สมัยที่ดำรงสมณศักดิ์เป็นที่ พระธรรมธีราชมหามุนี ได้ปลูกไว้ ๑ ต้น เนื่องในโอกาสไปเปิดอบรมพระกัมมัฏฐาน รุ่นที่ ๕ เมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๒๖

พระเดชพระคุณ**พระภาวนาโกศลเถร** องค์รองประธานสถาบันฯ ได้ปลูกไว้ ๑ ต้น เนื่องในโอกาสที่ไปสอนภาวนาธรรมแก่พระภิกษุสามเณร

ที่มาเข้ารับการอบรม รุ่นที่ ๔ เดือนมิถุนายน พ.ศ.๒๕๒๖ และพระเดชพระคุณหลวงพ่อก็ได้ปลูกอีกต้นหนึ่ง เป็นหน่อพันธุ์พระศรีมหาโพธิ์ จากนครสาวัตถี เมื่อ พ.ศ.๒๕๓๗ ณ บริเวณลานหินปฏิบัติภาวนาธรรม ในเขตสังฆาวาส (ใกล้กุฏิ ๙)

ส่วนข้าพเจ้าเอง ได้อัญเชิญกิ่งพระศรีมหาโพธิ์ จากต้นหน่อพันธุ์จากพุทธคยา ที่พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลีฯ ได้ทรงปลูกไว้เป็นครั้งแรก เมื่อ ๑๙ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๒๕ นั้น ไปปลูกที่บริเวณลานหิน (ฟอสซิล) ปฏิบัติภาวนา ด้านทิศใต้ศาลาอเนกประสงค์ ๑ ต้น กับปลูกต้นพระศรีมหาโพธิ์ จากเมืองสาวัตถี ที่พระเดชพระคุณ**พระธรรมปัญญาบดี** ได้นำหน่อพันธุ์จาก**เมืองสาวัตถี** มาถวายให้อีก ๒ ต้น โดยได้ปลูกที่ลานหินปฏิบัติภาวนา ในเขตสังฆาวาส ๑ ต้น และที่บริเวณลานหิน (ฟอสซิล) ปฏิบัติภาวนา ด้านทิศใต้ศาลาอเนกประสงค์อีก ๑ ต้น

ค) รูปเหมือนบูรพาจารย์

เจดีย์ที่สร้างขึ้นโดยเจตนาอุทิศต่อ **พระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำ พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร)** ผู้ปฏิบัติได้เข้าถึง ได้รู้-เห็น และเป็นธรรมกาย ตามรอยบาทพระพุทธองค์ แล้วได้สั่งสอนศิษยานุศิษย์จนตลอดชีวิตของพระเดชพระคุณหลวงพ่อท่าน และได้ถ่ายทอดธรรมปฏิบัตินี้มายังศิษยานุศิษย์สืบต่อๆ มาจนถึงทุกวันนี้ ปรากฏผลดีแก่ผู้ตั้งใจปฏิบัติด้วยอิทธิบาทธรรม เป็นอย่างดี เป็นที่ประจักษ์และศรัทธาเลื่อมใสในธรรมปฏิบัตินี้แก่ศิษยานุศิษย์ โดยทั่วไปอย่างกว้างขวาง ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ข้าพเจ้าและคณะฯ ก็ได้สร้างรูปเหมือนของพระเดชพระคุณหลวงพ่อ ประดิษฐานไว้เป็นที่สักการะบูชา ณ ที่ต่างๆ คือ

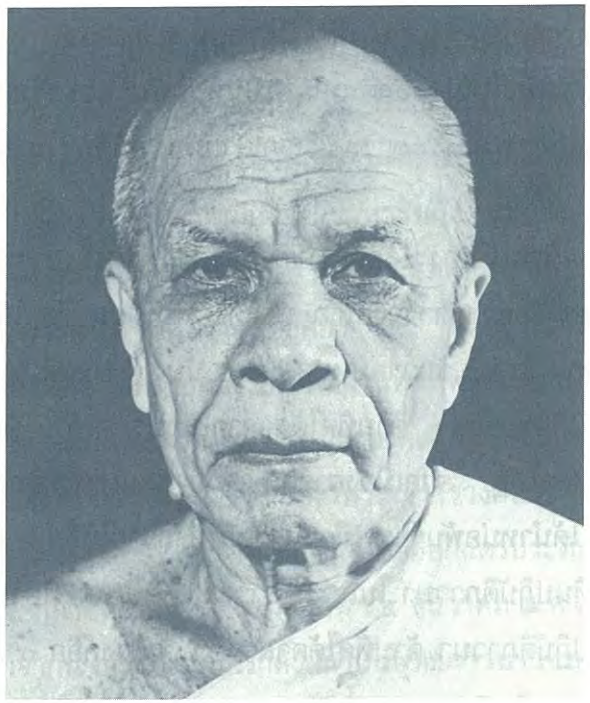

[๑] **ที่วิหารหลวงพ่อสด** ตั้งอยู่ด้านหน้าศาลาอเนกประสงค์ เป็นรูปเหมือนในอิริยาบถยืน ขนาด ๑.๕ เท่าองค์จริง องค์ ๑ กับรูปเหมือนในอิริยาบถนั่ง ขนาดเท่าองค์จริงอีก ๑

[๒] **บนศาลาสมเด็จพระพุฒาจารย์** เป็นรูปเหมือนอิริยาบถนั่ง ขนาดเท่าองค์จริง องค์ ๑ ซึ่งสำเร็จด้วยโลหะทองเหลือง ประดิษฐานไว้บนศาลาฯ ชั้น ๒ และอีกองค์ ๑ ประดิษฐานไว้บนศาลาฯ ชั้น ๓ นี้ทำด้วยสารสังเคราะห์

และเมื่อมีเจ้าภาพสร้างถวาย ก็ได้ส่งไปประดิษฐานยังวัดหรือสำนักปฏิบัติพระกัมมัฏฐานในโครงการหรือศูนย์พุทธภาวนาวิชชาธรรมกายตามจังหวัดต่างๆ ที่ขอมาอยู่เรื่อยๆ

[๓] เหตุผลสำคัญที่ข้าพเจ้านิยมสร้าง พระพุทธปฏิมา จำลองพระธรรมกาย

ประการแรก

เพราะเหตุว่า ความอุบัติขึ้นของพระพุทธเจ้านั้นเป็น ๒ คือ **ด้วยพระรูปกายอุบัติ ๑** และ **ด้วยพระธรรมกายอุบัติ ๑**

ด้วยพระรูปกายอุบัติ นั้นคือ **เมื่อโอกกันติสมัยหยั่งลงสู่พระครรภ์พระมารดา** และ**เมื่อนิกขมนสมัยประสูติจากพระครรภ์พระมารดา เป็นเจ้าชายสิทธัตถะ**

ด้วยพระธรรมกายอุบัติ นั้นคือ **เมื่ออภิสัมโพธิสมัย ตรัสรู้พระอนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณ เป็นสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า**

(สมเด็จพระสังฆราช [สา ปุสฺสเทว], ปฐมสมโพธิ, โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, ฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๒๒ หน้า ๑๐, ๕๑-๕๒ [ทรงชำระโดยสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส].)

อนึ่ง **พระอริยเจ้าทั้งหลาย มีพระพุทธเจ้า พระตถาคต พระอรหันต์เป็นต้น ต่างเป็นธรรมกายที่บรรลุมรรคผลนิพพานแล้วทั้งสิ้น** ดังมีพระพุทธดำรัสว่า

> ดูกรวาเสฏฐะและภารทวาชะ ก็ผู้ใดแล มีศรัทธาตั้งมั่นเกิดขึ้นแล้วแต่รากแก้วคืออริยมรรค ประดิษฐานมั่นคง อันสมณพราหมณ์ เทวดา มาร พรหม หรือผู้ใดผู้หนึ่งในโลกไม่พรากไปได้ ควรเรียกผู้นั้นว่า เป็นบุตรเกิดแต่พระอุระ เกิดแต่พระโอฐของพระผู้มีพระภาค เป็นผู้เกิดแต่พระธรรม เป็นผู้ที่พระธรรมเนรมิตขึ้น เป็นผู้รับมรดกพระธรรม

ข้อนั้นเพราะเหตุไร?

เพราะคำว่า **ธรรมกาย**ก็ดี ว่า**พรหมกาย**ก็ดี ว่า**ธรรมภูต**ก็ดี ว่า**พรหมภูต**ก็ดี **เป็นชื่อของตถาคต**.

(พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง เล่มที่ ๑๑, ทีฆนิกาย ปาฏิกวรรค, ข้อ ๕๕, หน้า ๗๕-๗๖.)

พระพุทธลักษณะของพระธรรมกาย นั้นมีอธิบายว่า

ในบาลีประเทศนั้น คำว่า **ธมฺมกาโย อิติปิ** ความว่า เพราะเหตุไร พระตถาคตจึงได้รับขนานนามว่า **ธรรมกาย** เพราะพระตถาคตทรงคิดพระพุทธพจน์ คือ พระไตรปิฎกด้วยพระหทัย แล้วทรงนำออกแสดงด้วยพระวาจา ด้วยเหตุนั้น **พระวรกายของพระผู้มีพระภาคจึงจัดเป็นธรรมแท้ เพราะสำเร็จด้วยธรรม. พระธรรมเป็นกายของพระผู้มีพระภาคนั้นดังพรรณนามานี้** ฉะนั้น **พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงชื่อว่าธรรมกาย จึงชื่อว่าพรหม-กาย เพราะมีธรรมเป็นกายนั่นเอง** แท้จริง **พระธรรมท่านเรียกว่าพรหม เพราะเป็นของประเสริฐ.**

บทว่า ธมฺมภูโต ได้แก่ สภาวธรรม.

ชื่อว่า พรหมภูต เพราะเป็นผู้เกิดจากพระธรรมนั่นเอง.

(พระสูตรและอรรถกถา แปล ทีฆนิกาย ปาฏิกวรรค เล่มที่ ๑๕ มหามกุฏราชวิทยาลัย, พ.ศ.๒๕๒๕, หน้า ๑๗๖)

ประการที่สอง

สำหรับผู้ปฏิบัติภาวนาได้ถึงธรรมกาย มีพระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำ พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) และศิษยานุศิษย์ในพระเดชพระคุณหลวงพ่อท่าน เป็นต้น เมื่อทำนิโรธ (ไม่ใช่นิโรธสมาบัติ) **ดับสมุทัยจนธรรมกายผ่องใสบริสุทธิ์สุดละเอียด ปล่อยวางอุปาทานในเบญจขันธ์ของกายในภพ ๓ และปล่อยวางความยินดีในฌานสมาบัติ เมื่อปล่อยวางขาดหมดพร้อมกัน เป็นวิกขัมภณวิมุตติ ธรรมกายที่หยาบจะตกศูนย์ ธรรมกายที่ผ่องใส บริสุทธิ์สุดละเอียด จะปรากฏในอายตนนิพพาน**

[๑] **ต่างได้เห็นพระนิพพานธาตุ** คือ **ธรรมกายตรัสรู้ของพระสัพพัญญูพุทธเจ้าประทับอยู่บนรัตนบัลลังก์** และ**ธรรมกายตรัสรู้ของพระอรหันตขีณาสพ ประทับอยู่บนองค์ฌาน เวียนขวา ห่างกันชั่วกึ่งองค์ฌาน โดยรอบพระนิพพานของพระพุทธเจ้า นับจำนวนไม่ถ้วน สว่างไสวเต็มอายตนนิพพาน ส่วนพระนิพพาน** คือ**ธรรมกายตรัสรู้ของพระปัจเจกพุทธเจ้า ไม่ได้สั่งสอนผู้ใด ก็จะเห็นประทับอยู่บนรัตนบัลลังก์ โดยลำพังแต่พระองค์เดียว** ก็มีจำนวนมากมายเช่นเดียวกัน

[๒] **ต่างเห็นพระพุทธลักษณะของพระนิพพานธาตุ คือ ธรรมกายที่ตรัสรู้แล้ว ที่เข้าปรินิพพานด้วยอนุปาทิเสส-นิพพานธาตุ** (พระนิพพานธาตุที่ไม่มีอุปาทิ คือเบญจขันธ์เหลืออยู่) **นั้นว่า มีพุทธ-ลักษณะเหมือนพระพุทธปฏิมา ปางสมาธิ คือประทับนั่งขัดสมาธิราบ พระเกตุมาลาทรงดอกบัวตูม โปร่งใส บริสุทธิ์ ประดุจเพชรที่เจียระไนแล้ว มีพระรัศมีสว่างไสว**

รอบพระธรรมกายนั้น (มิใช่มีแต่เพียงพระรัศมีที่แผ่ซ่านออกจากพระเศียรเท่านั้น) เฉพาะพระนิพพานของพระอรหันต์ที่เข้าปรินิพพานด้วนอนุปาทิเสสนิพพานธาตุนั้น **ประทับอยู่บนองค์ฌาน เวียนขวาห่างกันชั่วกึ่งองค์ฌาน แวดล้อมพระนิพพานของพระพุทธเจ้านับไม่ถ้วน**

[๓] **พระนิพพานธาตุ** คือ**ธรรมกายที่ตรัสรู้ของพระพุทธเจ้าและพระอรหันตสาวก ย่อมสำผัสรู้ได้ด้วยธรรมกายของผู้ปฏิบัติภาวนาได้ถึงธรรมกายแล้ว ที่ทำนิโรธดับสมุทัย จนใสบริสุทธิ์สุดละเอียด เป็นวิกขัมภณวิมุตติ** ดังกล่าวข้างต้น **จนอายตนะละเอียดเสมอกัน** ว่า**เป็นธรรมธาตุที่บริสุทธิ์ที่สุด สัมผัสแล้วรู้ว่า นิ่ม เย็น ละเอียดประณีตที่สุด สว่างไสวด้วยธรรมรังสี ที่ปราศจากอวิชชาห่อหุ้มโดยสิ้นเชิง ทั่วทั้งอายตนนิพพาน พระรัศมีของแต่ละองค์สว่างไสวไม่เท่ากัน ตามศักดิ์แห่งบารมีที่ไม่เท่ากัน ประทับเข้านิโรธสงบตลอดกันหมด ในอายตนนิพพานนั้น ไม่มีการมา ไม่มีการไป ไม่การตั้งอยู่ ไม่มีการจุติ ไม่มีการเกิด หาอารมณ์มิได้ เป็นที่สุดแห่งทุกข์ทั้งปวง และเป็นบรมสุข**

ดังพระพุทธอุทาน **แสดงลักษณะอายตนนิพพาน** ว่า

> ดูกรภิกษุทั้งหลาย อายตนะนั้นมีอยู่ ดิน น้ำ ไฟ ลม อากาสานัญจายตนะ วิญญาณัญจายตนะ อากิญจัญญายตนะ เนวสัญญานาสัญญายตนะ โลกนี้ โลกหน้า พระจันทร์และพระอาทิตย์ทั้งสอง ย่อมไม่มีในอายตนะนั้น ภิกษุทั้งหลาย เราย่อมไม่กล่าวซึ่งอายตนะนั้น ว่าเป็นการมา เป็นการไป เป็นการตั้งอยู่ เป็นการจุติ เป็นการอุบัติ อายตนะนั้นหาที่ตั้งอาศัยมิได้ มิได้เป็นไป หาอารมณ์มิได้ นี้แล เป็นที่สุดแห่งทุกข์. *(พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง เล่มที่ ๒๕, ขุททกนิกาย อุทาน, ข้อ ๑๕๘, หน้า ๑๗๕.)*

เพราะเหตุนี้ ข้าพเจ้าจึงได้สร้างพระพุทธปฏิมา จำลองพระธรรมกายไว้โดยมาก เพื่อให้เป็นทั้งอุทเทสิกเจดีย์ เพื่อเป็นที่สักการะบูชา และให้เป็นทั้งนิมิตหมาย แก่สาธุชนพุทธบริษัทได้ปฏิบัติพระสัทธรรม เพื่อความเข้าถึง รู้เห็น และเป็นพระรัตนตรัยต่อไปอีกด้วย.

[๔] เหตุผลสำคัญที่ข้าพเจ้านิยมสร้าง พระพุทธปฏิมาด้วยหินรัตนชาติที่บริสุทธิ์แทบทั้งหมด

[๑] เพราะว่า หินรัตนชาติมีอายุการรวมตัว อัดตัว หรือตกผลึกมาเป็นเวลานานหลายสิบล้านปี จึงมีสภาพคงทนตามธรรมชาติ ถึงไม่อาจกำหนดเวลาที่จะผุพังเสื่อมสลายเองได้ จึงเป็นปูชนียวัตถุที่คงทนถาวรกว่าวัตถุอื่น เช่น โลหะ หินธรรมดา อิฐ ปูน ทราย ไม้ และดิน เป็นต้นเป็นอย่างมาก

[๒] เมื่อขัดเงาแล้วครั้งเดียว ก็ไม่ต้องตบแต่งเป็นกรณีพิเศษอื่น เช่นลงรักปิดทอง เคลือบหรือทาสี ฯลฯ ซึ่งจะต้องมีอายุของการเสื่อมสลาย ที่จะต้องตบแต่งซ่อมแซมใหม่อีก หินรัตนชาติที่ขัดเงาดีแล้ว เพียงแต่คอยปัดฝุ่นทำความสะอาดเป็นครั้งคราวก็งดงามอยู่เสมอ ไม่เสื่อมสลาย

[๓] เป็นปูชนียวัตถุที่ทรงคุณค่า ที่บุคคลเสียสละถวายได้ด้วยยาก หรือที่จะมีเจ้าภาพเสียสละทุนทรัพย์เพื่อเป็นเจ้าภาพร่วมสร้างได้ด้วยยาก **ผู้เสียสละได้ตามกำลังศรัทธาและกำลังทรัพย์ ย่อมได้อานิสงส์สูง เป็นการช่วยเพิ่มพูนบุญบารมี** ของผู้เสียสละพระพุทธปฏิมาที่สำเร็จด้วยหินรัตนชาติที่ทรงคุณค่าถึงเพียงนั้นถวาย และ/หรือของผู้เสียสละบริจาคทุนทรัพย์ร่วมเป็นเจ้าภาพสร้าง **ให้แก่กล้าขึ้นอย่างมากมาย นับประมาณมิได้**

[๔] ปูชนียวัตถุที่สำเร็จด้วยหินรัตนชาติที่ทรงคุณค่า หายาก ที่สมส่วน และสวยงาม ย่อมเป็นที่ดึงดูดความสนใจแก่ผู้ได้พบเห็น และสักการะบูชา ให้เจริญทั้งศรัทธาปสาทะในคุณของพระรัตนตรัย และให้เจริญทั้งการปฏิบัติเพื่อให้เข้าถึงพระรัตนตรัย คือ พระพุทธรัตนะ พระธรรมรัตนะ และพระสังฆรัตนะ ได้เป็นอย่างดี

[๕] **หินรัตนชาติ ซึ่งมีอายุของการรวมตัว อัดตัว หรือตกผลึกมาเป็นเวลานานนับหลายสิบล้านปี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หินรัตนชาติที่มีความบริสุทธิ์มาก หรือค่อนข้างบริสุทธิ์ ย่อมเป็นที่สถิตอยู่ของกายสิทธิ์ฝ่ายบุญกุศลที่ให้คุณมากกว่าให้โทษ.**

การศึกษาอบรมภาคปริยัติพระสัทธรรม แผนกธรรมและบาลี

การศึกษาอบรมภาคปริยัติพระสัทธรรม แผนกธรรมและบาลี

วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม ซึ่งได้รับการตั้งเป็นวัดเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๔ มาจนถึงบัดนี้ ก็อยู่ระหว่างการดำเนินกิจกรรมการให้การศึกษาอบรมภาคปริยัตินี้ อย่างค่อยทำ ค่อยเป็นไป โดยเห็นคุณค่าของการให้การศึกษาภาคปริยัติทั้งแผนก**นักธรรม**และทั้งแผนก**บาลี** ทางวัดจึงมีนโยบายให้พระภิกษุสามเณรในวัดทุกรูป เข้ารับการศึกษาพระปริยัติธรรมอย่างจริงจังทั้งในแผนกนักธรรมและบาลี โดยมีการจัดกิจกรรมการส่งเสริมการศึกษาภาคปริยัติธรรม ดังต่อไปนี้

[๑] **มีกติกาที่ตราไว้ เป็นระเบียบปฏิบัติให้พระภิกษุสามเณรทุกรูปต้องเรียนภาคปริยัติทั้งแผนกนักธรรม ให้จบชั้นนักธรรมเอก** และ**ทั้งแผนกบาลี ให้จบชั้น ป.ธ.๓ เป็นอย่างต่ำ** ผู้ใดสอบตกซ้ำชั้นเรียนใดเกิน ๓ ปี ให้พิจารณาตัวเอง

[๒] **สนับสนุนให้ พระภิกษุผู้มีสติปัญญา สามารถถ่ายทอดวิชาความรู้ ได้ทำหน้าที่เป็นครูผู้สอนทั้งแผนกนักธรรมและแผนกบาลี** และ**ได้อาราธนาครูพิเศษ ผู้ทรงคุณวุฒิแผนกบาลี จากวัดปากน้ำ ภาษีเจริญมาช่วยสอน** อีกโสดหนึ่ง

[๓] **ได้จัดอุปกรณ์การเรียนการสอน** ได้แก่ **ตำราเรียน** และ**เทปคัสเซท ให้พร้อม**และ**เพียงพอ**แก่**นักเรียนและครู ทุกแผนก ทุกชั้น**

[๔] **จัดให้มีการสอบสนามวัด เพื่อคัดเลือกผู้ที่จะสมัครส่งเข้าสอบสนามหลวงทุกแผนก** และ**มีรางวัลให้สำหรับผู้สอบไล่ได้ที่ ๑ ที่ ๒** และ**ที่ ๓ ทุกชั้น ทุกแผนก**

[๕] **ทางแผนกนักธรรมและบาลี ได้จัดให้มีการอบรมเข้ม ๑ เดือน ก่อนสอบไล่สนามหลวง ทุกปี**

[๖] จัดตั้ง **"ทุนนิธิการศึกษา-อบรม-เผยแพร่"** เข้าบัญชีเงินฝากประจำ เก็บดอกผลมาเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการอาราธนาครูพิเศษจากภายนอกวัดมาช่วยสอน และเป็นค่าใช้จ่ายในการเรียนการสอนทั่วไป และอุปกรณ์การเรียนการสอน ได้เปิดโอกาสให้ญาติโยมสาธุชนเป็นเจ้าภาพหนังสือ และตำราเรียน

[๗] **สนับสนุนให้ผู้ที่เรียนจบชั้น ป.ธ.๕ ขึ้นไป ให้เข้าเรียนในระดับชั้นปริญญาตรี-โท ในสถาบันการศึกษาชั้นอุดมศึกษา ต่อไป** เช่น มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และมหาวิทยาลัยมหิดล เป็นต้น.

ปัจจุบัน (พ.ศ.๒๕๔๓) วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม มีพระภิกษุสามเณร ผู้เป็นมหาเปรียญ **จำนวน ๓๖ รูป** ดังต่อไปนี้

ชั้น ป.ย.๑-๒	๖ รูป
ชั้น ป.ธ.๓	๖ รูป
ชั้น ป.ธ.๔	๗ รูป
ชั้น ป.ธ.๕	๖ รูป
ชั้น ป.ธ.๖	๘ รูป
ชั้น ป.ธ.๗	๒ รูป
ชั้น ป.ธ.๘	๑ รูป

รวม ๓๖ รูป

วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ได้รับการคัดเลือกและตั้งเป็น**โรงเรียนปริยัติธรรมแผนกบาลีประจำจังหวัดราชบุรี (แห่งที่ ๒)** เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๒ นับเป็น ๑ ใน ๒๓ วัด ที่ได้รับการคัดเลือกและตั้งให้เป็นโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกบาลีประจำจังหวัด.

หลวงพ่อพระภาวนาวิสุทธิคุณ
ถ่ายรูปร่วมกับพระภิกษุสามเณร ผู้เป็นมหาเปรียญ

การศึกษาอบรมภาคปฏิบัติพระสัทธรรม

[สมถวิปัสสนากัมมัฏฐาน]

การศึกษาอบรมภาคปฏิบัติพระสัทธรรม [สมถวิปัสสนากัมมัฏฐาน]

วัดหลวงพ่อสดธรรมกายารามได้จัดให้มีการศึกษา และส่งเสริมการอบรมภาคปฏิบัติภาวนาธรรม (สมถวิปัสสนากัมมัฏฐาน) และมีการเข้มงวดกวดขันความประพฤติปฏิบัติของพระภิกษุสามเณร ให้อยู่ในศีลาจารวัตรที่งดงาม ด้วยมาตรการที่เข้มแข็ง จริงจัง และต่อเนื่องอีกด้วย ดังต่อไปนี้

[๑] จัดให้มีการอบรมสมถวิปัสสนาภาวนาแก่พระภิกษุสามเณรภายในวัด ครั้งละประมาณหนึ่งชั่วโมง เป็นประจำทุกครั้งภายหลังการทำวัตรเช้า-เย็น ทุกวัน

[๒] มีการพัฒนาหลักสูตรการสอนภาคปริยัติทั้งแผนกนักธรรมและบาลี โดยเน้นให้ความรู้ความเข้าใจในวิธีปฏิบัติภาวนาธรรมด้วยให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในทุกวันนี้ ไม่ใช่ให้เรียนเพียงให้สอบได้ แต่พึงให้เรียนรู้ให้เข้าใจในหลักปฏิบัติพระสัทธรรม ให้ได้ผลเป็นปฏิเวธบ้าง อย่างน้อยก็ควรให้มีการฝึกปฏิบัติสมถวิปัสสนา ให้ได้ทั้งเรียนรู้ และมีประสบการณ์ที่ดีพอสมควร

[๓] มีนโยบายในการสร้างคนให้เป็นพระทั้งพระภายนอก คือการบรรพชาอุปสมบท และทั้งพระภายใน คือให้มีใจเป็นพระให้มากที่สุด และพยายามสร้างพระวิทยากรให้ทรงคุณวุฒิทั้งหลักปริยัติและปฏิบัติภาวนาธรรม ให้มีประสบการณ์จากทั้งการศึกษาและอบรมภาวนาธรรมดีพอสมควร และให้มีศีลาจารวัตรที่งดงามเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น และได้เป็นที่พึ่งทางใจแก่สาธุชนโดยทั่วไปอย่างแท้จริง

[๔] จัดให้ญาติโยมสาธุชนทั่วไป ได้มีโอกาสบำเพ็ญกุศลคุณความดี ทั้งทานกุศล ศีลกุศล และทั้งภาวนากุศล ไปด้วยกันทุกวันสำคัญๆ ดังต่อไปนี้ เป็นประจำ

ทุกวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ได้แก่ วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา เป็นต้น ทุกวันธรรมสวนะ และ/หรือวันอุโบสถ ตลอดเทศกาลเข้าพรรษา และวันออกพรรษา (เทโวโรหนะ)

ทุกวันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ

ทุกวันเทศกาลสงกรานต์ และวันขึ้นปีใหม่ เป็นต้น

[๕] จัดให้มีการอบรมสมถวิปัสสนากัมมัฏฐาน แก่สาธุชนพุทธบริษัท ทุกวันอาทิตย์ ระหว่างเวลา ๐๙.๐๐ - ๑๕.๐๐ น.

[๖] ให้มีการอบรมสมถวิปัสสนากัมมัฏฐาน แด่พระภิกษุ สามเณร ปีละ ๒ ครั้ง คือ รุ่นกลางปี ระหว่างวันที่ ๑-๑๔ พฤษภาคม, รุ่นปลายปี ระหว่างวันที่ ๑-๑๔ ธันวาคม ของทุกปี

[๗] จัดให้มีโครงการอบรมธรรมปฏิบัติแก่เยาวชนภาคฤดูร้อน (เดือนเมษายน) เพื่อให้การอบรมศีลธรรม จริยธรรม และภาวนาธรรม ให้ได้เรียนรู้พระสัทธรรมของสมเด็จพระสัมมาสัมพระพุทธเจ้า โดยทั้งรับฟังธรรมบรรยาย เจริญสุตมยปัญญา และการฝึกอบรมสมถวิปัสสนา (อย่างน้อยเบื้องต้น) ให้เกิดความสงบและปัญญา เป็นการเจริญภาวนามยปัญญา ให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

การอบรมพระกัมมัฏฐานแด่พระภิกษุ สามเณร อุบาสก อุบาสก
ประจำทุกปีๆ ละ ๒ รุ่น
คือ ๑-๑๔ พฤษภาคม และ ๑-๑๔ ธันวาคม ของทุกปี

ตัวอย่างหลักสูตรการให้การศึกษาอบรม สมถวิปัสสนากัมมัฏฐาน

ตัวอย่างหลักสูตรการให้การศึกษาอบรมสมถวิปัสสนากัมมัฏฐาน ที่ใช้ในการอบรมพระกัมมัฏฐานแด่พระภิกษุสงฆ์ สามเณร และญาติโยมสาธุชนที่มาเข้ารับการอบรมพระกัมมัฏฐานจากจังหวัดต่างๆ ทุกภาค เป็นประจำปีละ ๒ รุ่น คือ

รุ่นกลางปี ระหว่างวันที่ ๑-๑๔ พฤษภาคม ของทุกปี และ
รุ่นปลายปี ระหว่างวันที่ ๑-๑๔ ธันวาคม ของทุกปี
ดังต่อไปนี้

[๑] กำหนดเวลาการอบรม

ใช้เวลาส่วนใหญ่ในแต่ละวันในการฝึกเจริญภาวนาสมถวิปัสสนา-กัมมัฏฐานตามแนวสติปัฏฐาน ๔ ที่พระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำ พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) ท่านได้ปฏิบัติและสั่งสอนถ่ายทอดไว้ มีกำหนดเวลาและวิธีการอบรมในแต่ละวัน หลักสูตรการอบรม และการจัดการบุคลากร ดังต่อไปนี้

กำหนดเวลาอบรมพระกัมมัฏฐานแต่ละวัน ดังต่อไปนี้

๐๔.๐๐ น.	*สัญญาณระฆัง*
๐๔.๓๐ น.	ประชุมพร้อมกัน ทำวัตรเช้า แล้วฝึกเจริญภาวนาธรรมร่วมกัน
๐๘.๐๐ น.	*สัญญาณระฆัง*

๐๘.๓๐ น.	ประชุมพร้อมกัน แล้วฝึกเจริญภาวนาธรรมร่วมกัน
๐๙.๓๐ น.	รับภัตตาหารบิณฑบาต แล้วต่างแยกย้ายกันไปฉันที่กลดของตน (ฉันภัตตาหารมื้อเดียว) แล้วพักผ่อนหรือปฏิบัติภาวนาธรรมเองตามอัธยาศัย
๑๓.๓๐ น.	*สัญญาณระฆัง*
๑๔.๐๐ น.	ประชุมพร้อมกัน แล้วรับฟังธรรมบรรยาย
๑๖.๓๐ น.	*สัญญาณระฆัง*
๑๗.๐๐ น.	แบ่งกลุ่มย่อยแยกย้ายกันไปฝึกเจริญภาวนา โดยมีพระวิปัสสนาจารย์/วิทยากร ผู้ช่วยให้คำแนะนำ โดยใกล้ชิด
๑๙.๐๐ น.	*สัญญาณระฆัง*
๑๙.๓๐ น.	ประชุมพร้อมกัน ทำวัตรเย็น ฝึกเจริญภาวนาธรรม ร่วมกัน แล้วเปิดโอกาสให้ถามปัญหาธรรมปฏิบัติ
๒๑.๓๐ น.	ปิดไฟ จำวัด

๑.๑) ข้อปฏิบัติระหว่างการเข้ารับการอบรม

[๑] สำหรับผู้อยู่อบรมธรรมปฏิบัติให้ถือศีล ๘ (งดอาหารเย็น)

[๒] เคารพและปฏิบัติตามกฎระเบียบ/ข้อบังคับในการอบรม

[๓] เป็นผู้มีระเบียบวินัย เช่นการเข้าแถวเพื่อทำกิจกรรมต่างๆ และการนั่งเจริญภาวนา

[๔] เป็นผู้มีความอดทนในการเข้าร่วมกิจกรรม

[๕] ต้องช่วยตนเองในเรื่องความเป็นอยู่ เช่น พระภิกษุสามเณรล้างบาตรของตนเอง อุบาสกอุบาสิกาช่วยตนเองในการตักอาหาร และการล้างภาชนะถ้วยชามที่ใช้รับประทานอาหาร

[๖] ผู้ที่มีโรคประจำตัวควรแจ้งให้อาจารย์หรือพระพี่เลี้ยงทราบ หรือเอายาประจำตัวมาด้วย

[๗] ทำความสะอาดที่พักอาศัย/ห้องน้ำ ช่วยกันรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสถานที่ ตลอดจนช่วยกันรักษาของสงฆ์และพึงใช้ของทุกอย่างด้วยความระมัดระวังอย่างยิ่ง

[๘] หากพบว่ามีอุปกรณ์หรือสาธารณูปโภคสิ่งใดชำรุด ให้บอกพระเจ้าหน้าที่หรืออาจารย์ที่ดูแล

[๙] ช่วยปิดน้ำ/ไฟฟ้า ทุกครั้งที่เสร็จจากภารกิจ

[๑๐] ก่อนนอน (จบการอบรม) ให้ทำความสะอาดอุปกรณ์เครื่องใช้ต่างๆ. เช่น กลด ผ้าห่ม เสื่อ หมอน ฯลฯ ให้เรียบร้อย

๑.๒) ข้อห้ามระหว่างการเข้ารับการอบรม

[๑] ห้ามเสพ และ/หรือ นำสิ่งเสพติดประเภทต่างๆ เข้ามาในบริเวณวัดและโปรดงดสูบบุหรี่ตลอดการอบรม

[๒] ห้ามพกพาอาวุธ หรือของมีคมต่างๆ

[๓] ห้ามสะสมอาหารและของขบเคี้ยวหลังยามวิกาล ในบริเวณกลดหรือที่พักของตน

[๔] ห้ามประพฤติตนในทางที่จะขาดความสามัคคี หรือก่อให้เกิดเรื่องทะเลาะวิวาทกัน

[๕] ห้ามฟังวิทยุหรือนำอุปกรณ์ที่เป็นเครื่องเสียงต่างๆ เข้ามา (จะทำให้จิตใจฟุ้งซ่านได้)

[๖] ห้ามนำเอกสาร หรือหนังสืออ่านเล่นต่างๆ เข้ามา

[๗] ห้ามจับกลุ่มสนทนากันในเรื่องไร้สาระ ที่ไม่ใช่การสนทนาธรรม หรือกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย

[๘] ห้ามพูดโอ้อวดผลของการปฏิบัติธรรม และไม่พูดหยาบคาย คำส่อเสียดหรือถ้อยคำลามก และไม่พูดหรือกระทำการใดๆ อันจักไม่ให้เกียรติต่อสุภาพสตรี รวมทั้งไม่ส่งเสียงดังให้เกิดความรำคาญแก่ผู้อื่นที่ต้องการความสงบหรือกำลังพักผ่อน

[๙] ห้ามลงอาบน้ำหรือซักผ้าในคลอง

[๑๐] ห้ามทำความสกปรกในบริเวณวัด เช่น ทิ้งขยะมูลฝอยลงในที่ๆ มิได้จัดภาชนะรองรับไว้

[๒] หลักสูตรการอบรมภาคธรรมบรรยาย

การดำเนินโครงการอบรมสมถวิปัสสนากัมมัฏฐาน แด่พระภิกษุ สามเณร อุบาสก อุบาสิกา และสาธุชนทั้งหลาย เฉพาะภาคธรรมบรรยาย ได้อาราธนาพระมหาเถระผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายธรรมในหัวข้อที่เกี่ยวกับธรรมปฏิบัติคือสมถวิปัสสนากัมมัฏฐาน อันเป็นหลักสูตรช่วยส่งเสริมความรู้ความเข้าใจแก่ผู้มาเข้ารับการอบรมพระกัมมัฏฐาน ดังต่อไปนี้

[๑] หลักสมถวิปัสสนากัมมัฏฐานเพื่อทำนิพพานให้แจ้ง ได้แก่ ธรรมอันเป็นอารมณ์หรือภูมิของสมถะและวิปัสสนา, วิสุทธิ ๗ คือธรรมอันเป็นรากเหง้าของวิปัสสนา และธรรมอันเป็นตัววิปัสสนา ฯลฯ

[๒] อาการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า

[๓] จรณะ ๑๕ และการบำเพ็ญบารมี ๑๐ ทัศ เป็นต้น

[๔] โพธิปักขิยธรรม คือธรรมอันเป็นฝักฝ่ายแห่งความตรัสรู้ ได้แก่ สัมมัปปธาน ๔, อิทธิบาท ๔, สติปัฏฐาน ๔, อินทรีย์ ๕, พละ ๕, โพชฌงค์ ๗, อริยมรรคมีองค์ ๘

เฉพาะ**หลักสมถวิปัสสนากัมมัฏฐานเพื่อทำนิพพานให้แจ้ง** และ**วิธีปฏิบัติสมถวิปัสสนากัมมัฏฐานตามแนวสติปัฏฐาน ๔ ที่พระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำ ท่านได้ปฏิบัติและสั่งสอนถ่ายทอดไว้นั้น ข้าพเจ้าเป็นผู้บรรยายเองตลอดมาจนถึงทุกวันนี้**

[๓] วิธีการอบรมและหลักสูตรการอบรมภาคปฏิบัติสมถวิปัสสนากัมมัฏฐาน

มีวิธีการอบรมดังต่อไปนี้

มีทั้ง**การให้การอบรมพระกัมมัฏฐานรวมกัน** และมีทั้ง**การแบ่งผู้เข้ารับการอบรมเป็นกลุ่มย่อย ตามระดับภูมิธรรมที่ปฏิบัติได้** กล่าวคือ

ก) กลุ่มที่ยังปฏิบัติไม่ถึงดวงธรรม หรือ ดวงปฐมมรรค

ข) กลุ่มที่ปฏิบัติได้ถึงดวงธรรมแล้ว ก็แยกไปต่อธรรม ให้ถึงธรรมกาย

ค) กลุ่มที่ปฏิบัติได้ถึงธรรมกายแล้ว ก็แยกไปต่อวิชชาชั้นกลาง มีการพิจารณาสติปัฏฐาน ๔ เป็นต้น แล้ว

ง) ให้ฝึกเจริญวิชชาชั้นสูงต่อไป

โดยมีพระวิปัสสนาจารย์หรือพระวิทยากรประจำกลุ่ม คอยให้คำแนะนำโดยใกล้ชิด และเมื่อมีผู้ปฏิบัติได้ผลดี แต่ยังไม่มีประสบการณ์ในการสอน หรือไม่มีอัธยาศัยในการสอน หรือยังเป็นเด็ก ก็ให้ช่วยเจริญภาวนาธรรมชั้นสูงประจำอยู่ตามกลุ่มต่างๆ เพื่อให้การอบรมได้ผลดีขึ้น และมีผลเป็นการสร้างบุคลากรที่ยังไม่มีประสบการณ์ในการสอน ให้ดูตัวอย่างการสอน แล้วสามารถเป็นวิทยากรในโอกาสต่อไปได้

[๔] การจัดการบุคลากร และการสร้างพระวิทยากร/วิปัสสนาจารย์

พระวิปัสสนาจารย์และวิทยากรที่ทำหน้าที่ในการให้คำแนะนำพระกัมมัฏฐานในครั้งนั้น มีข้าพเจ้า ในสมัยที่ยังเป็นนายเสริมชัย พลพัฒนาฤทธิ์ (มงคลบุตร) เป็นตัวยืน คือเป็นวิทยากรประจำ คอยให้คำแนะนำทั้งในเบื้องต้นขั้นสมถกัมมัฏฐาน และเบื้องกลางขั้นวิปัสสนา-กัมมัฏฐาน โดยมีพระเดชพระคุณพระภาวนาโกศลเถร (วีระ คณฺตฺตโม) รองเจ้าอาวาสและอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนาธุระ วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ องค์ปัจจุบัน ผู้เป็นทั้งสัทธิวิหาริก (ผู้บวชกับพระอุปัชฌาย์) และอันเตวาสิก (ผู้เป็นศิษย์อยู่ปฏิบัติธรรม) ของพระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำ พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) โดยตรง จนพระเดชพระคุณหลวงพ่อท่านมรณภาพ เป็นผู้ควบคุมดูแลการสอนภาวนาธรรมทั้งหมด เป็นผู้สอนภาวนาธรรมชั้นสูง และเป็นผู้พิจารณามอบหนังสือมรรคผลพิสดาร เล่มที่ ๑-๒ กับหนังสือยุทธวิธียุทธศาสตร์ การสะสางธาตุธรรม (อาสวักขยญาณชั้นสูง) อีกด้วย และต่อมาภายหลัง พระเดชพระคุณท่านก็ได้อนุญาตให้ข้าพเจ้าเป็นผู้พิจารณามอบหนังสือดังกล่าวให้แก่ผู้ปฏิบัติภาวนาธรรมที่วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม ในสถาบันพุทธ-ภาวนาวิชชาธรรมกาย ที่ปฏิบัติได้ถึงธรรมกายและผ่านการพิจารณาสติปัฏฐาน ๔ แล้ว แทนพระเดชพระคุณท่านได้

ผู้ที่ได้มาเข้าศึกษาอบรมสมถวิปัสสนากัมมัฏฐาน ที่วัดหลวงพ่อ-สดธรรมกายาราม อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี ที่ปฏิบัติพระกัมมัฏฐานได้ผลดีพอสมควรแล้ว และที่มีอัธยาศัยในการสอน ก็จะฝึกหัดให้ช่วยแนะนำพระกัมมัฏฐานเบื้องต้นและเบื้องกลางแก่ผู้เข้ารับการอบรม เป็นกลุ่มย่อยต่อๆ ไป ตามระดับภูมิธรรมและภูมิปัญญาที่สามารถจะทำหน้าที่เป็นวิทยากรได้ โดยอยู่ภายใต้การให้คำแนะนำปรึกษาหารือ และดูแลของข้าพเจ้า หากมีปัญหา ข้าพเจ้าก็จะกราบเรียนหารือกับพระเดช-พระคุณพระภาวนาโกศลเถร ผู้เป็นครูของข้าพเจ้า เพื่อช่วยพิจารณาวินิจฉัยและให้คำแนะนำว่าควรจะเป็นหรือควรจะให้ปฏิบัติอย่างไร

เมื่อมีผู้ปฏิบัติที่ได้ผลดี แต่ยังไม่มีประสบการณ์ในการสอน หรือเป็นผู้ที่ไม่มีอัธยาศัยในการสอนหรือยังเป็นเด็ก ก็ให้ช่วยเจริญภาวนาธรรมชั้นสูง เพื่อช่วยให้การอบรมกลุ่มย่อย และการให้การอบรมกลุ่มใหญ่ หรือโดยส่วนรวม ให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

เฉพาะในภาคเช้า เวลา ๐๘.๓๐ น. ได้จัดให้มีการแบ่งผู้เข้ารับการอบรมออกเป็น ๓ กลุ่มใหญ่ คือ

กลุ่มที่ ๑ ผู้ปฏิบัติที่ยังไม่ถึงดวงธรรม หรือ ดวงปฐมมรรค ซึ่งในระยะเริ่มแรกก็จะเป็นกลุ่มใหญ่ที่สุด โดยให้พระวิทยากรหนึ่งท่านสอนภาวนาเบื้องต้นรวมกันทั้งหมด

กลุ่มที่ ๒ ผู้ปฏิบัติที่ปฏิบัติได้ถึงดวงธรรม หรือดวงปฐมมรรคแล้ว (แยกมาจากกลุ่มที่ ๑) **ก็ให้แยกไปต่อธรรมเบื้องกลาง ให้ถึงกายในกาย ถึงธรรมกาย (รวมเป็น ๑๘ กาย)** ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีว่า "ต่อ ๑๘ กาย" โดยให้มีพระวิทยากร ๑ หรือ ๒ ท่าน ช่วยกันให้คำแนะนำต่อธรรมให้ถึง ๑๘ กาย

กลุ่มที่ ๓ ผู้ปฏิบัติที่ถึงธรรมกายแล้ว ที่ไม่ได้สอนผู้ใด เพราะไม่มีอุปนิสัยในการสอน หรือ**ยังไม่มีประสบการณ์ในการสอนดีพอที่จะทำหน้าที่เป็นวิทยากรได้** หรือ**ยังเป็นเด็ก** และ**พระวิทยากร** หรือ**วิทยากรอุบาสกอุบาสิกาที่ไม่ได้ไปช่วยทำหน้าที่ในกลุ่มที่ ๑ และที่ ๒ ก็จะให้ไปฝึกเจริญภาวนาทั้งในขั้นกลาง** ได้แก่ **การพิจารณาสติปัฏฐาน ๔ การเจริญฌานสมาบัติ ตรวจภพตรวจจักรวาล** เป็นต้นแล้ว **ให้ฝึกเจริญภาวนาธรรมชั้นสูง ให้ชำนาญขึ้น เพื่อให้เจริญปัญญารู้แจ้งในสภาวธรรมดีขึ้น และเพื่อชำระกาย วาจา และใจ ให้ดีอยู่เสมอ ก่อนที่จะไปทำหน้าที่ช่วยให้คำแนะนำลูกกลุ่มย่อยในตอนบ่ายหรือในเวลาเย็น**

นี้ก็เป็น**เคล็ดลับสำคัญที่ทำให้การอบรมสมถวิปัสสนากัมมัฏฐานตามสติปัฏฐาน ๔ ที่สำนักปฏิบัติธรรมนี้ ได้ผลดี** กล่าวคือ **มีผู้ปฏิบัติได้ถึงดวงธรรม ถึงกายในกาย** และ**ถึงธรรมกาย สามารถทำหน้าที่เป็นวิทยากร** และ**เจริญภาวนาธรรมชั้นสูงได้ในอัตราสูงอย่างไม่น่าเชื่อ.**

ขอเชิญร่วมปฏิบัติภาวนาตามแนวมหาสติปัฏฐาน ๔

ที่หลวงพ่อวัดปากน้ำได้ปฏิบัติและสั่งสอนถ่ายทอดไว้

ณ วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี

[๑] ปฏิบัติภาวนาธรรมทุกวันอาทิตย์

ปฏิบัติภาวนาธรรมทุกวันอาทิตย์ เวลา ๙.๓๐ - ๑๕.๐๐ น. โดยมีกำหนดการ ดังนี้

๐๗.๐๐ น.	**รถออกเดินทางจากหน้าปากทางเข้าวัดสระเกศ มาถึงวัดหลวงพ่อสดฯ เวลา ๙.๐๐ น.**
๐๙.๓๐ น.	**ทำวัตรเช้า รับศีล เจริญภาวนาธรรม**
๑๐.๔๕ น.	**ถวายสังฆทานภัตตาหารเพลแด่พระสงฆ์ และทุกท่านรับประทานอาหารร่วมกัน**
๑๓.๐๐ น.	**เจริญภาวนาธรรม ฟังพระธรรมเทศนา / ธรรมบรรยาย**
๑๔.๓๐ น.	**เดินทางกลับกรุงเทพ**

หมายเหตุ : ทุกวันอาทิตย์ มีรถรับส่งฟรีจากหน้าปากทางเข้าวัดสระเกศ (ภูเขาทอง) เวลา ๐๗.๐๐ น. เพื่อเดินทางไปวัดหลวงพ่อสดฯ พร้อมกัน และกลับถึงกรุงเทพ เวลา ๑๖.๓๐ น.

[๒] **ปฏิบัติภาวนาธรรมทุกวัน หลังทำวัตรเช้า เวลา ๐๖.๐๐ - ๐๗.๐๐ น. และหลังทำวัตรเย็น เวลา ๑๙.๐๐ - ๒๑.๐๐ น.**

[๓] **การอบรมธรรมปฏิบัติตามแนวสติปัฏฐาน ๔ แก่ข้าราชการ นักเรียน นักศึกษา และสาธุชนทั่วไป เดือนละ ๒ รุ่นๆ ละไม่เกิน ๖๐๐ คน**

[๔] **การอบรมพระกัมมัฏฐานแด่พระภิกษุสงฆ์ เป็นประจำทุกปีๆ ละ ๒ รุ่น** คือ

- **รุ่นกลางปี** ระหว่างวันที่ ๑-๑๔ พฤษภาคม
- **รุ่นปลายปี** ระหว่างวันที่ ๑-๑๔ ธันวาคม

ของทุกปี

สาธุชนพุทธบริษัทสมัครเข้ารับการอบรมด้วยได้

อุบาสก อุบาสิกา สาธุชนทั่วไป อยู่กลดเช่นเดียวกับพระภิกษุสามเณร เฉพาะฆราวาส ให้ถือศีล ๘ และแต่งกายชุดสีขาวทุกท่าน

[๕] **โครงการบรรพชาสามเณร ภาคฤดูร้อน และอบรมธรรมปฏิบัติ ระหว่างวันที่ ๑-๒๐ เมษายน ของทุกปี**

รายการธรรมปฏิบัติทางโทรทัศน์

รายการ "บ้านของเรา" โดย พระภาวนาวิสุทธิคุณ ทางสถานีโทรทัศน์ช่อง ๙ อ.ส.ม.ท. ทุกเช้าวันพุธ สัปดาห์ที่ ๒ ของทุกเดือน เวลา ๐๘.๐๐ - ๐๙.๐๐ น.

รายการปาฐกถาธรรม และธรรมปฏิบัติทางวิทยุ

[๑] **รายการ "ปาฐกถาธรรม"** โดย **พระภาวนาวิสุทธิคุณ** ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ **ทุกเช้าวันอาทิตย์ สัปดาห์ที่ ๓ ของทุกเดือน เวลา ๘.๐๐ - ๘.๓๐ น.**

[๒] **รายการ "เปิดโลกทัศน์ชาวพุทธ" ทางสถานีวิทยุกองพลที่ ๑ รักษาพระองค์ A.M.1350 KHZ ทุกวันเสาร์ - อาทิตย์ - จันทร์ เวลา ๒๐.๐๐ - ๒๐.๓๐ น. สัปดาห์ เว้น สัปดาห์ และ A.M.1422 KHZ วันเสาร์ - อาทิตย์ ๐๒.๐๐ - ๐๓.๐๐ น.**

[๓] **รายการ "ธรรมสู่สันติ"** ออกอากาศในเครือข่ายสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ และสถานีวิทยุอื่นๆ ในทุกภูมิภาค ๓๑ สถานี ดังต่อไปนี้

ภาคกลาง

ส.ว.ท. ราชบุรี	AM. 1593 KHZ	ทุกวันจันทร์	๒๐.๓๐ น.
ส.ว.ท. กาญจนบุรี	AM. 558 KHZ	จันทร์-ศุกร์	๒๑.๓๐ น.
ส.ว.ท. สังขละบุรี	FM. 94.25 MHZ	จันทร์-ศุกร์	๒๐.๓๐ น.
ส.ว.ท. เพชรบุรี	FM. 95.75 MHZ	ทุกวันจันทร์	๐๕.๐๐ น.

ภาคตะวันออก

ส.ว.ท. ตราด	FM. 92.75 MHZ	ทุกวันเสาร์	๒๐.๓๐ น.
ส.ว.ท. จันทบุรี	AM. 1125 KHZ	ทุกวันจันทร์	๒๑.๓๐ น.
ส.ว.ท. ชลบุรี	FM. 99.75 MHZ	ทุกวันอังคาร	๐๕.๐๐ น.

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ส.ว.ท. หนองคาย	AM. 810 KHZ	ทุกวันอาทิตย์	๒๐.๓๐ น.
ส.ว.ท. นครพนม	AM. 981 KHZ	ทุกวันศุกร์	๒๐.๓๐ น.
ก.ว.ส.3 สกลนคร	AM. 1188 KHZ	ทุกวันอาทิตย์	๐๕.๑๕ น.
ส.ว.ท. เพชรบูรณ์	AM. 846 KHZ	ทุกวันเสาร์	๒๑.๓๐ น.

ภาคเหนือ

ส.ว.ท. ตาก	AM. 864 KHZ	ทุกวันอาทิตย์	๒๐.๓๐ น.
ส.ว.ท. แม่ฮ่องสอน	AM. 981 KHZ	ทุกวันอังคาร	๐๕.๐๐ น.
ส.ว.ท. ลำปาง	AM. 1134 KHZ	ทุกวันอังคาร	๑๙.๓๐ น.
ส.ว.ท. ชัยนาท	FM. 91.75 MHZ	ทุกวันอาทิตย์	๒๐.๓๐ น.
ส.ว.ท. เชียงราย	AM. 1260 KHZ	ทุกวันอาทิตย์	๒๐.๓๐ น.

ภาคใต้

ส.ว.ท. ตรัง	AM. 810 KHZ	ทุกวันอาทิตย์	๑๙.๐๐ น.
ส.ว.ท. สุราษฎร์ธานี	AM. 1215 KHZ	ทุกวันอาทิตย์	๑๘.๓๐ น.
ว.ป.ถ.17 ตรัง	AM. 1350 KHZ	ทุกวันอาทิตย์	๐๕.๓๐ น.
ส.ว.ท. ยะลา	AM. 981 KHZ	ทุกวันอาทิตย์	๒๑.๓๐ น.
ส.ว.ท. ชุมพร	AM. 1368 KHZ	ทุกวันเสาร์	๐๙.๓๐ น.
ส.ว.ท. อ.ตะกั่วป่า	AM. 1134 KHZ	ทุกวันอาทิตย์	๒๒.๐๐ น.
ว.ป.ถ.15 ชุมพร	AM. 585 KHZ	ทุกวันเสาร์	๐๘.๐๐ น.
ส.ว.ท. พังงา	AM. 1341 KHZ	ทุกวันศุกร์	๒๑.๓๐ น.
ส.ว.ท. สข.สงขลา	AM. 1098 KHZ	ทุกวันเสาร์	๑๗.๓๐ น.
ส.ว.ท. ภูเก็ต	AM. 639 KHZ	ทุกวันเสาร์	๑๔.๓๐ น.
ทอ. 110 สงขลา	AM. 1323 KHZ	ทุกวันอาทิตย์	๑๙.๓๐ น.
ส.ว.ท. พัทลุง	AM. 756 KHZ	ทุกวันเสาร์	๑๙.๓๐ น.
ส.ว.ท. ระนอง	AM. 1593 KHZ	ทุกวันเสาร์	๑๘.๓๐ น.
ส.ว.ท. สงขลา	AM. 1404 KHZ	ทุกวันเสาร์	๒๐.๐๐ น.

ขอเชิญตั้ง
ทุนนิธิเพื่อการศึกษาอบรมและเผยแพร่ธรรมปฏิบัติ

เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายศึกษาและปฏิบัติธรรมของพระภิกษุสามเณร

ทุนประเดิมครั้งแรก ๑,๐๐๐ บาท

เพิ่มทุนคราวต่อๆ ไป ครั้งละ ๕๐๐ บาท ขึ้นไป

วัตถุประสงค์เพื่อนำดอกผลมาใช้ (๑) **ในกิจกรรมการศึกษาภาคปริยัติธรรม,** (๒) **การอบรมภาวนาธรรมแด่พระภิกษุสามเณรผู้อยู่ศึกษาและปฏิบัติธรรม และเป็นกำลังสำคัญในการเผยแพร่พระสัทธรรมของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า** และ (๓) **เป็นค่าใช้จ่ายในการเผยแพร่ธรรมปฏิบัติแก่ประชาชนทั่วไปทั้งทางสื่อมวลชน และการให้การอบรมภาวนาธรรมและจริยธรรมทั้งภายนอกวัดและภายในวัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม ตลอดไป** โดยที่

(๑) **ต้นทุนนิธิของท่านคงอยู่ตลอดไป**

(๒) **ได้ดอกผลมาเป็นค่าใช้จ่าย ในการให้การศึกษาภาคปริยัติธรรมแด่พระภิกษุ สามเณร ในการให้การอบรมธรรมปฏิบัติและเผยแพร่ธรรม เป็นธรรมทานอันเป็นบุญเขตอย่างกว้างขวางไม่มีประมาณ เป็นบุญและบารมีที่หลั่งไหลติดตามให้ผลแก่ท่านตลอดกาลนาน** ให้เป็นผู้มีสติปัญญาเฉียบแหลม ให้**เจริญรุ่งเรือง สุขสมบูรณ์ ด้วยมนุษย์สมบัติ** อันมีทรัพย์สมบัติ รูปสมบัติ คุณสมบัติ และบริวารสมบัติ เป็นต้น และ**สวรรค์สมบัติ** อันประณีต ได้เป็นพลวปัจจัยให้ถึง**นิพพานสมบัติ** มีมรรค ๔ ผล ๔ และนิพพาน ๑ ที่สิ้นสุดแห่งทุกข์ทั้งปวง

(๓) เมื่อนึกถึง**ธรรมทาน** อันมีอานิสงส์สูงส่งยิ่งและเป็น **"บุญเป็น"** คือ **บุญอันตั้งเป็นอยู่ตลอดกาลนาน ได้ทุกเวลา จิตใจย่อมผ่องใสทุกเมื่อ ด้วยบุญนี้** ชีวิตย่อมมีแต่จะเจริญรุ่งเรืองและสันติสุขยิ่งๆ ขึ้นไป ด้วยสติปัญญาสามารถและเฉียบแหลม จึงไม่ตกต่ำเป็นธรรมดา

เช็คธนาคารโปรดสั่งจ่ายเช็คขีดคร่อมให้แก่วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม หากส่งเงินทางธนาณัติ ไปรษณีย์ โปรดสั่งจ่าย ปท.ดำเนินสะดวก ในนามวัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี ๗๐๑๓๐

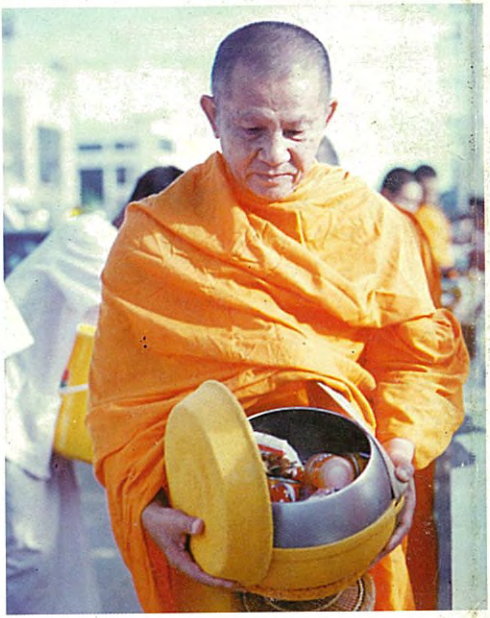

คำว่า **"บุญ"** นั้นหมายถึง **กุศลธรรม** คือ **คุณความดี** กล่าวคือ ความประพฤติปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ ทางกาย ทางวาจา และทางใจ **เป็นคุณเครื่องชำระจิตตสันดานฝ่ายชั่วหรือฝ่ายบาปอกุศล ให้กลับบริสุทธิ์ ผ่องใส และให้ผลแก่ผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบนั้น ได้ถึงความสำเร็จในชีวิต** และ**ได้ถึงความเจริญสันติสุข ทั้งปัจจุบัน**และ**อนาคต.**

(พระภาวนาวิสุทธิคุณ)

เจ้าอาวาสวัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม

โปรดช่วยสมทบค่าจัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้ จำนวน ๓๐ บาท

วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม

อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ๗๐๑๓๐

โทร.(๐๓๒) ๒๔๖-๐๙๐-๖ (กด)ต่อ ๒๒๐ โทรสาร ๒๔๖-๐๙๙

www.dhammakaya.org (ไทย) - www.concentration.org (Eng)